

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
LJUBLJANA
KNAFLJEVA ULICA 57
TELEFON 55-22 DO 55-24
ROKOPISI SE NE VRACAJO
IZHAJA VSAK DAN RAZEN
PONEDELJKA

SLOVENSKI POROČEVALEC

INŠERKATNI ODELEK
LJUBLJANA
TELEFON 55-32 55-33
POSTNI ČERKOVNI RACUN
V LJUBLJANI ŠT. 60 4045 08
OGLASI PO CENIKU
MESEČNA NAROČNINA
45 DIN

Informativno posvetovanje nekaterih komunističnih partij

Komunike

Ob koncu septembra je bilo na Poljskem informacijsko posvetovanje, ki so se ga udeležile naslednje partije: Komunistična partija Jugoslavije — tovariša E. Kardelj in M. Džilas; Bolgarska delavska partija (komunistov) — tovariša V. Červenkov in V. Pop-Tomov; Komunistična partija Romunije — tovariša G. Dež in A. Pauker; Madžarska komunistična partija — tovariša M. Farkaš in I. Revaj; Poljska delavska partija — tovariša V. Gomulka in H. Minz; Vsevezna komunistična partija (boljševikov) — tovariša A. Zdanov in G. Malenkov; Komunistična partija Francije — tovariša J. Duclos in E. Fajon; Komunistična partija Čehoslovaške — tovariša R. Slanski in S. Baššovani; Komunistična partija Italije — tovariša L. Longo in E. Reale.

Udeleženci posvetovanja so poslušali informacijska poročila o delavnosti CK Partij, zastopanih na po-

svetovanju: v imenu PK Jugoslavije tovarišev E. Kardelja in M. Džilasa; v imenu Bolgarske delavske partije (komunistov) — tovariša V. Červenkov; v imenu KP Romunije — tovariša G. Deža; v imenu Madžarske KP — tovariša I. Revaja; v imenu Poljske delavske partije — tovariša V. Gomulke; v imenu Vsevezne KP (boljševikov) — tovariša G. Malenkov; v imenu KP Francije — tovariša J. Duclosa; v imenu KP Čehoslovaške — tovariša R. Slanskega in v imenu KP Italije — tovariša L. Longa.

Po izmenjavi mnenj v zvezi s poročili so udeleženci posvetovanja sklenili, da bodo razpravljali o mednarodnem položaju ter o izmenjavi izkušenj in koordinaciji delavnosti na posvetovanju zastopanih Komunističnih partij.

Referat o mednarodnem položaju je imel tovariš A. Zdanov. Udeleženci posvetovanja so izmenjali mnenja o referatu, v celoti vskladili svoje po-

glede na mednarodni položaj in iz njega izvirajoče naloge in soglasno izdali deklaracijo o mednarodnem položaju.

Referat o izmenjavi izkušenj in koordinaciji delavnosti KP je imel V. Gomulka. V zvezi s tem je posvetovanje, upoštevajoč negativne pojave, ki jih je povzročilo pomanjkanje stika med partijami, zastopanimi na posvetovanju, in upoštevajoč potrebo izmenjave izkušenj, sklenilo, da se ustanovi Informacijski biro.

Informacijski biro bo sestavljen iz predstavnikov Centralnih komitejev zgoraj omenjenih partij.

Naloge Informacijskega biroja so v organiziranju izmenjave izkušenj med partijami in po potrebi v koordinaciji njihove delavnosti na osnovi medsebojnega soglasja.

Sklenjeno je bilo, da bo Informacijski biro izdal svoje glasilo.

Za sedež Informacijskega biroja in redakcije njegovega glasila je bil določen Beograd.

DEKLARACIJA

posvetovanja predstavnikov Komunistične partije Jugoslavije, Bolgarske delavske partije (komunistov), Komunistične partije Romunije, Madžarske komunistične partije, Poljske delavske partije, Vsevezne komunistične partije (boljševikov), Komunistične partije Francije, Komunistične partije Čehoslovaške in Komunistične partije Italije o mednarodnem položaju

Predstavniki Komunistične partije Jugoslavije, Bolgarske delavske partije (komunistov), Komunistične partije Romunije, Madžarske komunistične partije, Poljske delavske partije, Vsevezne komunistične partije (boljševikov), Komunistične partije Francije, Komunistične partije Čehoslovaške in Komunistične partije Italije so se po izmenjavi mnenj o mednarodnem položaju sporazumeli, da izdajo naslednjo deklaracijo:

Zaradi druge svetovne vojne in v povojnem obdobju so nastale v mednarodnem položaju bistvene spremembe.

Za to spremembo je značilna nova razdelitev osnovnih političnih sil, ki delujejo v svetovni areni, sprememba odnosov med državami zmagovalkami in drugi svetovni vojni in njihovo pregrupiranje.

Med vojno so šle države zaveznice skupaj v vojno proti Nemčiji in Japonski in bile so en tabor. Toda v taboru zaveznicov je bila že med vojno razlika tako pri določanju ciljev vojne kakor tudi nalog povojne ureditve sveta. Sovjetska zveza in demokracije dežele so smatrale za osnovne cilje vojne v Evropi, likvidacijo fašizma in preprečenje možnosti nove agresije Nemčije, ustvaritev evropskega trajnega sodelovanja evropskih narodov. Združene države Amerike in sporazumoma z njimi Anglija in ZDA so si postavljale v vojni drugi cilj — osvoboditev od konkurentov na tržišti (Nemčija, Japonska) in okrepitev svojega dominantnega položaja. Ta razlika pri določanju ciljev vojne in nalog povojne ureditve se je začela v povojnem obdobju poglobljati. Formirali sta se dve nasprotujoči si politični liniji. Na enem tečaju politika ZSSR in demokracij dežel, usmerjena na izpodkopavanje imperializma in okrepitev demokracije, na drugem tečaju pa politika ZDA in Anglije, usmerjena na krepitve imperializma in zadušitev demokracije. Ker so ZSSR in dežele nove demokracije postale ovira za uresničitev imperialističnih načrtov borbe za gospodstvo nad svetom in razbijanja demokracij, je bil razglašen pohod proti ZSSR in deželam nove demokracije, ki ga najbolj zagrizeni imperialistični politiki v ZDA in Angliji podpirajo z grožnjami o novi vojni.

Tako sta se osnovala dva tabora — imperialistični in antidemokracijski tabor. Čigar osnovni cilj je vzpostavitev gospostva ameriškega imperializma nad svetom in razbijanje demokracije, in protidemokracijski tabor, čigar osnovni cilj izpodkopavanje imperializma, okrepitev demokracije in likvidacija ostankov fašizma.

Borba dveh nasprotujočih si taborov — imperialističnega in protidemokracijskega — se bje pod pogoj nadaljevale zaostre splošne krize kapitalizma, oslabitve sil kapitalizma in okrepitve sil socializma in demokracije.

Zato kažeta imperialistični tabor in njegova vodilna sila ZDA posebno agresivno aktivnost. Ta aktivnost se razvija hkrati v vseh smereh — v smeri vojnopriskih ukrepov, ekonomske ekspanzije in ideološke borbe. Trumanov-Marshallov načrt je samo sestavni del — evropski sektor splošnega načrta svetovne ekspanzivne politike, ki jo uveljavljajo ZDA v vseh delih sveta. Načrt ekonomskega in političnega zasluživanja Evrope po ameriških imperialistih se dopolnjuje z načrti ekonomskega in političnega zasluživanja Kitajske, Indonezije, dežel Južne Amerike. Združene države Amerike pripravljajo vsesvetno osvajalec — kapitalistično

magnato Nemčije in Japonske — za novo vlogo, da postanejo orodje imperialistične politike ZDA v Evropi in Aziji.

Arsenal takšnih sredstev, ki jih uporablja imperialistični tabor, je zelo raznovrsten. Tu se kombinira neposredna grožnja s silo, pritisk in izsiljevanje, razni ukrepi političnega in ekonomskega pritiska, podkupovanja, izkoriščanja notranjih naspotij in razkola za okrepitev lastnih položajev in vse to se prikriva z liberalno pacifiistično krinko, preračunano na prevaro in lov politično neizkušenih ljudi.

Posebno mesto v arsenalu taktičnih sredstev imperialistov zavzema izkoriščanje izdajalske politike desničarskih socialistov tipa Bluma v Franciji, Attleeja in Bevinja v Angliji, Schumacherja v Nemčiji, Rennerja in Scherla v Avstriji, Saragata v Italiji itd., ki si prizadevajo, da bi prikrili pravo razbojniško bistvo pod krinko demokracije in socialistične frazeologije, dejansko pa so v vsem zvesti pomagači imperialistov, ki razbijajo vrste delavskega razreda in zastrupljajo njegovo zavest. Ni naključje, da je zunanja politika angleškega imperializma našla v Bevinovi osebi svojega najbolj doslednega in najbolj prizadevnega nosilca.

V teh okoliščinah je nujno potrebno, da se protidemokracijski, demokracijski tabor strne, da izdela enotno osnovno akcijo, da izdela svojo taktiko proti glavnim silam imperialističnega tabora, proti ameriškomu imperializmu, proti njegovim angleškim in francoskim zaveznikom, proti desničarskim socialistom, predvsem v Angliji in Franciji.

Da bi se preprečil načrt imperialistične agresije, so potrebni napori

vseh demokracij, protidemokracijskih sil Evrope. Desničarski socialisti so v tej stvari izdajalec. Izvzemši tistih dežel nove demokracije, v katerih je blok komunistov in socialistov z drugimi naprednimi demokracijami strankami osnova odpora tedi dežel proti imperialističnim načrtom, socialisti v večini drugih dežel, predvsem francoski socialisti in angleški laburisti — Ramadier, Blum, Attlee in Bevin — s svojo servilnostjo in kletčevstvom olajšujejo nalogo ameriškomu kapitalu, ga izživajo k izsiljevanju in potiskajo svoje dežele na pot vazalne odvisnosti od Združenih držav Amerike.

RESOLUCIJA

o zamenjavi izkušenj in koordinaciji delavnosti na posvetovanju zastopanih partij

Posvetovanje ugotavlja, da je pomanjkanje zveze med Komunističnimi partijami, ki so sodelovale pri tem razpravljanju, v sedanjem položaju resna pomanjkljivost. Izkušnja je pokazala, da je taka nepovezanost med Komunističnimi partijami nepravilna in škodljiva. Potreba po izmenjavi izkušenj in prostovoljni koordinaciji akcij posameznih partij je dozorala zlasti sedaj v pogojih kompliciranja povojnega mednarodnega položaja, ko nepovezanost Komunističnih partij lahko delavskemu razredu povzroči škodo.

Glede na to so se udeleženci posvetovanja sporazumeli o naslednjem:

1. Da se ustanovi Informacijski biro iz predstavnikov Komunistične partije Jugoslavije, Bolgarske delavske partije (komunistov), Komunistične partije (komunistov), Komunistične

partije (boljševikov), Komunistične partije Francije, Komunistične partije Čehoslovaške in Komunistične partije Italije.

2. Da se Informacijskemu biroju postavi kot naloga organizacija izmenjave izkušenj in po potrebi koordinacije delavnosti Komunističnih partij na osnovi medsebojnega soglasja.

3. Da bo Informacijski biro sestavljen iz predstavnikov Centralnih komitejev, in sicer po dveh za vsak CK, pri čemer naj delegacije Centralnih komitejev določajo in imenujejo Centralni komiteji.

4. Da Informacijski biro ustanovi svoje dotedensko, pozneje pa tedensko glasilo; da se izdaja glasilo v francoskem in ruskem jeziku, po možnosti pa tudi v drugih jezikih.

5. Da se za sedež Informacijskega biroja določi mesto Beograd.

Laburistični poslanci na obisku pri podpredsedniku Edvardu Kardelju

Beograd, 5. okt. Podpredsednik zvezne vlade Edvard Kardelj je sprejel včeraj dopoldne laburistične poslance Velike Britanije Cony Zilliacusa, Frederika Leeja, Benamina Parkina in Geofreya Binga, ki se mude v naši državi kot gostje Ljudske fronte, — Podpredsednik Kardelj se je z njimi dalje časa razgovarjal.

Skupina britanskih poslancev laburistične stranke Arthur Champion, član izvršnega odbora britanske nacionalne zveze železničarjev, član stalnega komiteja za proračunska vprašanja v parlamentu Arthur Allan, član izvršnega komiteja laburistične parlamentarne skupine za kmetijstvo, trgovino in industrijo Henry Weigl in podpredsednik derby-shierske federacije rudarjev so obiskali včeraj v Novem Sadu pokrajinski odbor Ljudske fronte, uredništva vojninskih listov in v Lovčenu kmečko delovno zdru-

go. V Malem Idjošu so gostje obiskali tamkajšnje madžarsko manjšino. Narodni poslanec in član izvršnega komiteja angleških učiteljev George Thomas je obiskal včeraj dopoldne otrovske ustanove in si ogledal kulturne ter zgodovinske spomenike mesta. Po obisku na univerzi si je ogledal Srbsko akademijo znanosti in Narodni muzej na Kalemegdanu. Popoldne je obiskal centralni svet LMJ.

Laburistični poslanci na obisku v Zagrebu

Zagreb, 5. okt. Davi je prispela iz Beograda v Zagreb skupina britanskih poslancev — članov laburistične stranke s C. Zilliacusom na čelu.

Gostje so si ogledali dela pri gradnji stanovanjskih hiš na Varaždinski cesti in avtostradi Beograd—Zagreb. Popoldne je sprejel delegacijo britanskih parlamentarcev podpredsednik vlade LR Hrvatske Duško Brkić.

Zastopniki Generalne konfederacije dela Italije na obisku v Jugoslaviji

Beograd, 5. okt. Včeraj so prispeli v Beograd delegati Generalne konfederacije dela Italije. Na čelu delegacije je Francesco Mariani, član izvršnega odbora generalne konfederacije dela. V delegaciji je 9 zastopnikov italijanskih delavskih sindikatov iz Milana, Neapla, Firenc, Cremona in Foggie.

Na železniški postaji so jih sprejeli in pozdravili v imenu centralnega odbora Enotnih sindikatov Ivan Božičević in Josip Caci, predsednik glavnega odbora ES Srbije Dragoljub Jedremović in zastopniki krajevnega sindikalnega sveta.

Gostje so si ogledali tovarno motorje v Rakovici, gradilnišče tovarne strojev za izdelovanje orodja v Železniku, tovarno trikotarje »Elka«, rdeči kotiček Investicijske banke in klet Narodnega vinarstva v Zemunu.

Snoči je krajevni sindikalni svet priredil na čast delegacije italijanskih delavcev v veliki dvorani Kolarčeve ljudske univerze pozdravni večer. Prireditve so se udeležili predstavniki centralnega odbora Enotnih sindikatov Jugoslavije, članj glavnega odbora ES Srbije in krajevnega sindikalnega sveta, veliko število članov naših sindikatov in italijanski delavci iz Juljske krajine in Italije, ki delajo v beograjskih podjetjih. Člane delegacije glavne konfederacije dela Italije je pozdravil s krajšim govorom sekretar KSS-a Jerko Mihajlović.

V imenu italijanske delavske delegacije se je Franco Mariani, predsed-

nik delavske zbornice v Milanu, zahvalil za priprčen sprejem, ki je bil prirejen italijanski delavski delegaciji na potovanju po Jugoslaviji. Kulturnoprosvetna skupina italijanskih delavcev iz Juljske krajine »Montes«, kulturnoprosvetni sindikalni društvi »Radnik« in »Djoka Pavlović« so izvedli krajši umetniški program.

Na čast članov Generalne konfederacije dela Italije je krajevni sindikalni svet priredil večerjo v hotelu »Majestic«.

Danes so delegati Italijanske Konfederacije dela obiskali prostore odbora italijanskih delavcev, ki delajo v Jugoslaviji. Delavci — Italijani in Slovenci iz Juljske krajine so jim priredili priprčen sprejem. Delegati so v razgovoru obrazložili položaj delavcev v Italiji. Nad dva milijona brezposelnih najbolj govori o tem, v kakšnem položaju so delavci v Italiji.

— Prepričali smo se, so rekli delegati, v mnogih tovarnah, ki smo jih obiskali in v katerih delajo tudi naši delavci, da imate v Jugoslaviji vse pogoje za delo. Medtem ko delavci v Italiji slabo živijo, lahko vi pošiljate denar svojim družinam. Prinašamo vam pohvale milijonov italijanskih delavcev in vam priporočamo, da izgrajujete bratstvo delavskega razreda ter narodov Jugoslavije in Italije.

Madri delavci — Italijani so izjavili delegaciji, da so zelo zadovoljni z delom in življenjskimi pogoji v Jugoslaviji.

Imenovanje goriskega občinskega sveta

Gorica, 6. okt. Gorška prefektura je imenovala za župana goriske občine dosedanjega predsednika občinskega sveta odvetnika dr. Stehčina, za člane pa vse dosedanje člane občinskega sveta.

»Primorski dnevnik« piše, da je z imenovanjem župana in občinskih odbornikov, ki so isti kot za časa nepristranske ZVU, potrjeno, da so bivši občinski možje in novi predsednik delali v polno zadovoljstvo De Gasperijeve vlade, ki jim je dala z imenovanjem popolno priznanje.

ZVU je postavila na vodstvo uprave take ljudi, kakor je hotela De Gasperijska vlada, ki je dala s tem priznanje politiki ZVU v Gorici. To je Slovencem očiten dokaz, da ZVU ni vodila nepristranske politike v upravnem delu.

UKAZ PREZIDIJA

Ljudske skupščine LR Slovenije o imenovanju republiške volivne komisije

Prezidij Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije je na podlagi 15. člena Zakona o volitvah odbornikov ljudskih odborov imenoval v republiško volivno komisijo z volitve odbornikov ljudskih odborov v Ljudski republik Sloveniji:

za predsednika: Mateja Dolničarja, podpredsednika Vrhovnega sodišča LRS, za njegovega namestnika: Riharda Kneza, podpredsednika Vrhovnega sodišča LRS, za tajnika: Borisa Kocijančiča, sekretarja predsedstva vlade LRS, za njegovega namestnika: dr. Ivana Mako, pomočnika javnega tožilca LRS, za člane:

1. Niko Arkovo, državno uslužbenko, za njenega namestnika: Ivana Gorjupa, državnega uslužbenca,
2. Eda Turnherja, člana IO OF, za njegovega namestnika: Fedorja Koširja, predsednika Komisije za ugotavljanje zločinov okupatorjev in njih pomagavcev,
3. Rudolfa Buriča, inšpektorja Kontrolne komisije pri predsedstvu vlade LRS, za njegovega namestnika: Maro Baševo, državno, uslužbenko.

U. št. 38/47.

Glavno mesto Ljubljana dne 4. oktobra 1947.

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE:

Sekretar: France Lubej, l. r.

Predsednik: Josip Vidmar, l. r.

Gornji ukaz je bil objavljen v 41. številki »Uradnega lista LRS« dne 4. oktobra 1947.

Zastave demokracije in narodne neodvisnosti

»Rude pravo« o posvetovanju devetih evropskih komunističnih strank

Praga, 5. okt. Ob informacijskem posvetovanju devetih evropskih Komunističnih partij na Poljskem, je objavil list »Rude pravice« članek pod naslovom »Zastave demokracije in narodne neodvisnosti«, v katerem je med drugim rečeno:

»Rezultati informacijskega posvetovanja devetih evropskih Komunističnih partij so dosegli velikega mednarodnega pomena. Komunistične partije, ki so bile zastopane na posvetovanju, predstavljajo organizirano silo 15 milijonov komunistov — najbolj zrelih delavcev, kmetov in napredne inteligence.«

Ko omenil Stalinov odgovor Churchillu o vzrokih naraščanja komunističnega vpliva, nadaljuje list:

»Komunisti so pravočasno dvignili zmagovalno zastavo svobode narodov proti nemški imperialistični napadalnosti še v času, ko se je sililo v Evropi šopirjenje monarhikovskih kapitulantov. Ljudstvo ne bo pozabilo tega pouka. Tudi sedaj dvigajo komunisti zastavo svobode v času, ko so se namestni nacisti pojavili novi kandidati za gospodstvo na svetu, s čimer se ustvarja protidemokracijski in imperialistični blok pod vodstvom ZDA, ki s svojimi ekspanzivnimi načrti ogrožajo gospodarsko ter politično suverenost evropskih in azijskih držav ter želijo zaslužiti ves svet.

Zadošča le delno pogledati na dogodke zadnjih mesecev in bomo spoznali zasužnjevalne namene imperialistične tabora. Koliko prizadevanj je šlo za to, da bi rešili fašistični režim v Španiji! Kako surovo je s pomočjo dolarja in orožne sile tep-

tana demokracija v Grčiji! Ameriški dolar je v ozadju vseh reakcionarnih protidemokracijskih zarot. Po ukazih Wallstreeta so bili zamenjani ministri v Franciji, Angliji in Italiji in se na ta način uničuje narodna suverenost v teh evropskih državah.

Brez dvoma je, da so ekspanzivni imperialistični načrti naperjeni proti življenjskim interesom Čehoslovaške republike, proti njeni gospodarski in politični neodvisnosti. Reakcionarni krogi v ZDA so med vojno podpirali Habsburgovce in se navduševali nad mislijo obnavljanja zasedrženega habsburške monarhije. Pred koncem vojne, ko je bombardiranje tovarn prenehalo imeti vojaški značaj, je bil napravljen poizkus, uničiti našo veliko industrijo z letalskimi napadi in na ta način zmanjšati gospodarsko življenje osvobodjene Čehoslovaške republike. Vsi izdajalski protičehoslovaški elementi najdejo podporo pri ameriških in angleških imperialistih, ne glede na to, ali gre za Tislenega ministra Djurčanskega, ki je bil obsojen na smrt, ali za »voditelja sudetskimi Nemcem« Venclo Jakša.

V ameriški in britanski okupacijski coni Nemčije je dovoljeno — nasprotno duhu in besedilu Potsdamskega sporazuma — tako imenovanemu sudetskimi Nemcem, da se organizirajo in hujskajo proti Čehoslovaški republiki, angloameriška okupacijska oblastva dovoljujejo sudetskimi Nemcem kampanjo za vrnitev v Čehoslovaško republiko.

Bistvo protičehoslovaške smeri ameriške ekspanzivne politike je v naslanjanju na poražene nemške imperialiste, s poizkusom, da bi se pod

ameriškim okriljem obnovili renaska in rurska pokrajina, je napravljen velik korak k ponovni vzpostavitvi nemškega imperializma. V tem je bistvo Marshallovega načrta, v tem pa ni nevarnost samo za Čehoslovaško in ostale slovanske države, temveč tudi za Francijo in Anglijo.

Ko komentira odločbo o ustanovitvi informacijskega urada Komunističnih partij, pravi list »Rude pravice«: Jasno je, da je imela naša Komunistična partija Čehoslovaške, ki se je aktivno udeležila posvetovanja, pred očmi interese čehoslovaške demokracije in narodne neodvisnosti. Naša partija je ponosna, ker danes po zahtevi njene politike in mednarodnih zvez ne more uspeti poizkus, da bi se Čehoslovaška izolirala kakor v času Monakova. V obrambi svoje nacionalne suverenosti se lahko naše ljudstvo nasloni na Balkan, protidemokracijski blok pod vodstvom ZDA, ki se je pokazalo, da se politika Komunistične partije Čehoslovaške in interesi delavskega razreda strinja z osnovnimi interesi ljudstva.

Naše ljudstvo bo tudi v bodoče branilo svoje interese ter lahko mirno gleda v bodočnost in dela za izgradbo države. Protidemokracijski demokracijski tabor združuje svoje ogromne sile. Medtem ko gre reakcija — sloji velike buržoazije in veleposelnikov v vseh državah, kakor smo že videli med napadom nemškega imperializma, po poti izdajstva nad ljudstvom zaradi svojih najhujših razrednih egoističnih interesov, razvijajo Komunistične partije zastavo ljudske svobode, ki je že privedla do zmage nad nemškimi fašizmom.«

Delovni kolektivi Gradisa bodo v celoti uresničili letošnji plan gradnje industrijskih objektov in hidrocentral

Republika gradbeno podjetje — »GRADIS« je naše največje gradbeno podjetje, ki gradi predvsem industrijske objekte in hidrocentrale ter stanovanjske kolonije in industrijskih središč. Ker izvršuje podjetje dela za industrializacijo in elektrifikacijo v okviru republiškega petletnega plana in gradnje zveznega načrta, ki so za nas prvenstvene važnosti, smo se obrnili na glavne direktorije inž. Miho Gašperja, da nam osvetli gradbeno delavnost podjetja in odgovori na najaktualnejša vprašanja.

Gradis je doslej izvršil 74% celotnega plana

Vprašanje: Kako dosegate plan? Letošnja gradbena sezona se je pričela precej pozno. V prvih 4 mesecih je podjetje v glavnem dogotavljalo dela na gradnjah iz leta 1946, istočasno pa je pričelo s pripravami za delo v nastopajoči gradbeni sezoni. Največje težave smo imeli pri sestavljanju operativnih planov, ker so nekateri investitorji slabo pripravili gradbene programe. Pomikanje skic, vloženih načrtov, pomanjkanje statičnih računov je predstavljalo precejšnjo težavo in smo od strani investitorjev dostikrat naleteli na ravnanje na malomarnost in na plan. Kot osnovno planu si je podjetje postavilo enotne planske pokazatelje, pridobljene iz izkušenj na gradnjah v letu 1946. To je zbirka podatkov, ki iz kvadratov, zazidane ploskve pokaže potrebo delovnih in strojnih ur, potrebo posrednih vrst materiala in prevoznih sredstev. Ker pa se glede na značaj posameznih objektov in tudi celotnih gradilišč pokazatelji močno spreminjajo, tudi naš prvi plan ni mogel biti povsem realen. Vendar je bil zelo oster in je med drugim predvideval, da bo samo Gradis zaposlil 36% več delavcev, kakor so jih pred vojno zaposlovala vsa gradbena podjetja Slovenije skupaj.

Vse to so bili prvi poizkusi, saj je bilo to za ves strokovni kader nekaj novega in marsikdo v začetku ni mogel domneti potrebe planiranja. Zato tudi ni manjkalo slabe volje in kritike. Toda razvoj planiranja je šel svojo pot in po izkušnjah, pridobljenih v poludnevnem mesecu smo sestavili nove oblike za osnovne vrste del, za delovno silo, mehanizacijo, material, transportna sredstva in finance ter smo po izločitvi nekaterih gradilišč, ki so jih prevzela nova osnovna republiška podjetja, napravili nove letne operativne plane, ki so bili že mnogo boljši kakor prvi.

Do tedaj je bilo stanje na gradiliščih zelo žalostno. Nikjer ni bilo prave organizacije, pravega tempa dela, zanosa in zavesti pri delu. Nikjer ni bilo opaziti, da imajo delavci in inženirji voljo in namen doseči in presegati velike naloge letošnjega plana. Zato je bil rezultat ob koncu maja zelo slab: izvršenih je bilo komaj 18% celotnega plana. V juniju se je stanje le nekoliko izboljšalo, ob koncu tega meseca je bilo izvršenih 28% vseh del in smo bili še vedno v zaostanku za 10% nasproti letnemu planu. Jasno je bilo, da s takim tempom dela ne bo mogoče doseči plana. Na gradiliščih smo pričeli uvajati sestanke delovnih kolektivov, na katerih se je razpravljalo o vzrokih nedoseganja plana in o izboljšanju načina dela. Pojasnjevali smo pomen dela po normah in v akordu, študirali smo petletni plan in s politične strani osvetlili vse prednosti planskega gospodarstva in koristi, ki jih bomo dosegli z izvršitvijo plana. Okrepilo se je sindikalno delo. Delavci so pričeli spremljati borbo za plan in so se sami aktivneje vključili. Skoro vsi delovni kolektivi so se zavezali, da bodo dnevno napravili po dve naduri in na ta način pokrili primanjkljaj, zlasti pri zidarjih in tesarjih. Na ta način so bili na gradiliščih ustvarjeni pogoji za doseg planskih nalog.

Direkcija podjetja v tem razdobju še ni imela pregleda o vsakodnevnem poteku in napredovanju del na posameznih gradiliščih, odnosno smo podatke dobivali tako pozno, da je bila vsaka intervencija za izboljšanje nemogoča. Ob koncu junija pa je zvezo ministrov za gradnjo izdalo nove smernice za izdelavo operativnih planov. V novih planih je bilo med drugim predvideno opozorovanje in napredovanje del po kubaturni osnovni vrsti del in ne več po denarni vrednosti izvršenih del, kakor smo to delali prej. Opazovanja po porabljenih denarnih sredstvih so bila toliko manj zanesljiva, ker kalkulacije sploh niso obstajale ali pa so bile za nekatere gradnje, ki so se pričele že leta 1946, zaradi uveljavljanja novih mezd, cen materiala in raznih pribitkov že zastarele.

V novih planih je predvidena tudi dnevna evidenca. V začetku smo imeli sicer nekaj težav in kritiziranja, toda v juliju je dnevna evidenca stekla na vseh 42 gradiliščih Gradisa. Istočasno smo pričeli borbo za mobilizacijo delovne sile po naših vaseh. Premagati je bilo treba lokalni patriotizem, vpliv kulaskih elementov in reakcionarne duhovščine, ki je na razne načine skušala odtegniti delovno silo. Ko smo pravilno prikazali stanje na naših gradiliščih in možnosti v akordnem zaslučku, se je pričelo večati število delavcev. S političnim delom so sindikalne organizacije vnašale med delavce zavest, da je ravno njihovo delo — kapital na graditve — osnova naše industrializacije in elektrifikacije. Število delavcev se je dvigalo tako: v začetku aprila smo imeli 3250 delavcev, ob koncu maja se je število dvignilo na 8610, danes na se suče okrog 8400, od katerih je 7600 produktivno zaposlenih in jih 75% dela v akordu. Od 1. apr. do 20. sept. je bilo opravljenh 8.454.000 delovnih ur. Ker je tudi material došel precej pravočasno in v zadostni količini, so se kubature izvršenih zemeljskih del, betona, železobetona, opečnih zidov,

lesenih konstrukcij itd. začele vidno množiti. Ob koncu julija smo z veseljem ugotovili, da je z izvršenimi 49% vseh del, doseženo pravilno izpolnjevanje celotnega plana. Ostalo je še 51% za bodočih 5 mesecev.

V mesecu avgustu smo postavili vsakodnevni plan s predpostavko, da vzdržimo na letnem planu in ga po možnosti presežemo. Dnevna evidenca nam je vsak dan pokazala napake na gradiliščih in nam omogočila, da smo jih sproti odpravljali. Lahko trdimo, da je prav uveljavitev dnevne evidencie omogočila podjetju, da je izvršilo toliko gradbenih del. Z 21. septembrom je Gradis izvršil 74% celotnega plana.

Vprašanje kadrov

Vprašanje: Kakšen je dotok kadrov na gradiliščih, in kako tehnični kader izpolnjuje svoje naloge.

Eden največjih problemov je pravočasni in zadostni dotok delovne sile, zlasti profesionistov. Tu morajo biti personalni referenti tako v centrali, kakor na gradiliščih neprestano na nogah in iskati delavce za nadomestilo tistih, ki so odšli domov na dopuste itd. Naš gradbeni delavec še ni povsem stalen, še vedno je navezan na svoj dom ali pa ima svoje posestvo in je torej seziški delavec. V času košnje, žetve in trgatve se zaradi tega občutno zmanjša število delovne sile, kar ovira tudi izvrševanje gradbenih del in plana. Vedno bolj se kaže potreba po hitri vzgoji novega kadra profesionistov, predvsem zidarjev, tesarjev, strojnikov itd., od katerih zavisita hitrost in kvaliteta dela. Pomnožitve kadrov lahko razvidimo iz mesečnih številk v letošnjem letu. Število vajencev, ki so razrešeni po naših gradiliščih, je naraščalo tako: april 83, maj 175, junij 249, julij 259, avgust 302 in september 455. Poleg rednih vajencev smo na gradilišču »Titan« v Kamniku organizirali mladinsko brigado, ki bo ostala stalno v gradbeni stroki: mladinci so se zavezali, da se bodo izučili za tesarje, zidarje, železokrivce in drugo. Vsi vajenci delajo poleti na gradiliščih, pozimi pa bodo obiskovali vajeniško šolo, ki jo je podjetje organiziralo že preteklo leto in ki obsega dva letnika. Po dveh letih učne dobe bodo polagali izpite za kvalificirane delavce. Veliko uspeha smo imeli po raznih gradiliščih tudi z obveznostmi, ki so jih sprejeli posamezni profesionisti, da bodo boljše delavce med letom izučili za prihodnje zidarje in tesarje. Takim profesionistom so bile obljubljene nagrade 2000 dinarjev. Danes imamo že 179 priučenih zidarjev in 332 priučenih tesarjev.

Med tehničnim kadrom na direkcijski in po gradiliščih je bilo v začetku precej odpora proti planiranju. Imeli smo primere, ko se je našim inženirjem in tehnikom zdel plan previsok in celo primer, da je arhitekt samovoljno znižal plan, zaradi česar se danes dotično gradilišče ne more dokončati plana, ki smo ga postavili na knadno. Po gradiliščih se je med inženirji in tehniki pojavila tendenca, da planiranje zavzema preveč časa in da bo zaradi tega trpelo delo na organizaciji gradilišč. Zato smo imeli precejšnje težave, ki pa smo jih v celoti prebradili, ko smo dokazali prednosti planiranja in pokazali uspehe gradilišč, ki so se takoli lotila operativnega planiranja. Predsodki proti planiranju se kot ostanki stare miselnosti smpatja še pojavljajo, toda v celoti so razbiti. Preko zime bomo priredili tečaj za planirce, da bomo lahko sestavljali čim točnejše operativne plane za leto 1948, in se na ta način izognili posledicam, ki nastajajo zaradi slabo izdelanih in površnih operativnih planov.

Knjigovodski kader v finančnem, materialnem in mezdnem knjigovodstvu je pred težkimi nalogami. Računovodstvo je v gradbeni stroki najbolj komplicirano. Ne glede na pomanjkanje kadrov pa moramo ugotoviti, da smo precej pozno pričeli borbo za uvedbo ažurnega knjigovodstva na gradiliščih in na direkcijski. Da čimprej spravimo v tir ažurno knjigovodstvo, smo uvedli tekmovanje med knjigovodji. V tem tekmovanju ima trenutno najboljši uspeh gradilišče v Celju.

Napake pri delu

Vprašanje: Kakšne napake se pojavljajo pri delu in kako jih odpravljate.

Kdor dela, tudi greši in tako je tudi pri nas. Vendar smo napravili korak

Proglasitev udarnikov v tovarni kemičnih izdelkov v Hrastniku

V nedeljo popolno so se delavci tovarne kemičnih izdelkov v Hrastniku zbrali, da pregledajo dosežanje uspehe dela, da ugotovijo kdo od njih je najuspešnejši v delu in kdo zasluži priznanje.

Lepo okrašen prostor je sprejel priden ljudi. Po uvodnih govorih, v katerih so povedali delavci, la je delo, če služi delovnemu človeku, nekaj najlepšega a svetu, so imenovali udarnike in novatorje.

Franc Gačnik je proglasil za novatorja. Usposobil je sulfatno peč za solno kislino, postavil peč za nitrozo in pline, ker ni bilo soliterne kisline, popravil koncentracijski aparat za žvepleno kislino ter usposobil pirito peč za proizvodnjo žveplene kisline, kar niso zmogli pred vojno inozemski strokovnjaki.

Stušek Avgust je imenovan za racionalizatorja: izboljšal je način dela za proizvodnjo trinitratfosfata. S tem svojim delom je dvignil proizvodnjo za 60% ter obenem prihranil na dragih filtrih 75%.

Za udarnike so imenovani: Karel Peček, ki stalno presega normo pri

napred. Na delovnih sestankih, ki se vrše na vseh gradiliščih a tehničnim osebjem, delovodi in vodji skupin, prav tako v centrali, v pomožnih obratih in posameznih oddelkih, razmotiramo važnejše probleme in ugotovljamo napake ter iščemo načina, kako jih odpraviti in kako pospešiti delo. Te delovne konference so se izkazale kot najbolj uspešno sredstvo, da so vsi, ki vodijo dela na gradiliščih, točno poučeni o vseh nalogah, ki jih ima gradilišče ter o vseh problemih, ki se pojavljajo. Na sestankih pregledamo delo preteklega tedna in določamo delo za prihodnji teden ter na ta način odstranjujemo nevarnost napak, ki bi jih delali posamezniki zaradi nepoučenosti. Redno vsakega 23. v mesecu pa je na direkcijski konferenca z vsemi šefi gradilišč, kjer obravnavamo mesečne operativne plane in ostale probleme, ki se dnevno pojavljajo na gradiliščih.

Pri organizaciji gradilišč delajo napake predvsem s tem, da ne polagajo dovolj pažnje izbiri primerne prostora za delavsko naselje, pravilni razmestitvi gradbenih strojev, depojni in skladišč materiala, ureditvi naselij, prometu in čistoti v laboratorijih. Vsi ti momenti igrajo važno vlogo pri našem delu. Mnogo je napak pri uporabi in izkoriščanju gradbenih strojev. Še prav posebno pažnjo bomo morali posvetiti čuvanju, vzdrževanju in popravilu gradbenih strojev. V mnogih primerih je tudi transport materiala zaradi nepravilno situiranih depojni in skladišč mnogo predrag. Naloga tehničnega biroja je, da na podlagi situacijskih skic na gradiliščih ugotovi napake in jih odpravlja. Mnogo napak je tudi pri vgrajevanju materiala, koder štednja ne pride vedno do izraza. Vendar so naši delovni kolektivi skupaj z vodstvi gradilišč do danes prihranili že 4700 ton cementa in 208 ton armaturnega železa.

Jasno pa je, da bomo morali stalno posvečati pažnjo pri organizaciji gradilišč in racionalizaciji dela, ki mora biti v vsakem primeru ne samo predmet študija našega tehničnega biroja, temveč živo in pereče vprašanje vsega delovnega kolektiva, tako centrale podjetja kakor gradilišč.

Sindikarno delo

Vprašanje: Kakšno je sindikalno delo na gradiliščih.

Z razvojem gradilišč se je postopno izboljševalo tudi sindikalno delo. Smernice in naloge, ki jih je postavil IV. plenum, so bile podlaga za delo vseh sindikalnih funkcionarjev. Ugotoviti moramo, da je sicer sindikalno delo od začetka sežije napredovalo, vendar posveča premalo pažnje politični vzgoji delavcev in kulturno-prosvetnemu delu. Zato ne moremo trditi, da je sindikalno delo na taki višini, kakor to zahtevajo velika gradilišča. Vse preveč je še ozkega gledanja na vlogo in delo sindikata. Dostikrat ni medsebojnega razumevanja med upravnimi gradilišč in sindikalnimi podružnicami. Nekateri tehnični kadri se sploh nečje vključiti v sindikalno delo in zato je razumljivo, da na takih gradiliščih trpi izvedba plana, da ne vzgajajo strokov. Kadra in da se rešilivi problemi spreminjajo v nerešljive. Pozoj je vsekakor sodelovanje med vodstvom gradilišč in sindikalno podružnico in ravno tega marsikje ni.

Za izboljšanje sindikalnega dela nam je nudil glavni odbor Enotnih sindikatov pomoč s tem, da je za naša največja gradilišča dodelil dobre sindikalne funkcionarje, ki so pravilno usmerjali delo sindikalnih podružnic in vzgajali nove sindikalne kadre.

Na splošno lahko rečemo, da je sindikalno delo napredovalo različno. Kot merilo za dobro delo pa lahko vzamemo dosežanje plana. Tam, kjer je sindikalna podružnica dobra, dosega plan in obratno. Poudariti bi hotel še to, da je danes gradbeno delavstvo v veliki meri še nestalno ter v času poljskih del odhaja domov, zaradi česar nastajajo resne težave in nastaja vprašanje, kako dobiti delovno silo, da bo gradilišče lahko izpolnilo plan. Zato morata predvsem vodstvo gradilišč in sindikalna podružnica delati z roko v roki ter s pričevanjem doseči, da se odhajanje skrbi na minimum in da se, kolikor ga ni mogoče preprečiti, vrši organizirano in da se bodo delavci držali dogovorjenih rokov glede povratka.

To so na kratko nekateri glavni problemi in naloge Gradisa, ki jih dnevno rešujemo v borbi za uspešno izvedbo gradbenega programa v letošnjem letu.

zidanju stanovanjskih hiš od 100% do 200%.

Anton Majes »tolče« normo pri kovaskih delih za 50%. Vedno je pripravljen za delo, ne pozna izgovorov, niti ne »plavah« dni.

Evarist Haler se je »spoprijel« z normo in jo je prekorščil za 30%. On dela pri proizvodnji žveplene kisline.

Anica Sirotič in Danica Volarič prekorščata normo pri proizvodnji sintetičnih zdravil za 40%.

Večje število delavcev je bilo nagrajenih z denarnimi nagradami.

Najboljšim delavcem te tovarne so vsi zbrani delavci od srca čestitali in marsikateri je v tem dnevu sklenil, da bo v bodoče tudi sam stopil v vrsto najboljših in s tem sebi in vsemu delovnemu ljudstvu izboljšal življenje.

Po proglasitvi so se delavci pececelili.

VRÉMENSKA NAPOVED

za turek 7. oktobra

Zjutraj megla, nato jasno in toploje.

Pomen normativov potrošnega materiala v planskem gospodarstvu

Pravilne planske proizvodnje si ne moremo zamisliti brez točno izdelane materialne bilance, zlasti bilance surovin, goriva in drugega važnega potrošnega materiala ter pogonske energije. Proizvodnja in potrošna surovina in ostalega materiala mora biti v medsebojnem skladu, tako da je za izpolnitev plana proizvodnje zagotovljena pravilna in redna preskrba podjetij s surovinami in materialom in da je zagotovljen ves potreben material za investicijska dela. Netočno planiranje na enem samem sektorju lahko ovira izpolnitev plana v posameznih podjetjih, ki plana ne morejo izpolniti, če jim primanjkuje važna surovina ali nujno potreben potrošni material, ki bi ga bilo treba uvoziti ali doma izdelati.

Za pravilno planiranje so odločilne važnosti normativ potrošnega materiala. Pod normativom potrošnega materiala razumemo one količine potrošnega materiala, ki so pri proizvodnji potrebne za enoto proizvodnje v določeni osnovni skupini ali za enoto proizvodnje asortimenta proizvodov. Kaj vse obsega tak normativ, nam najbolje pojasni praktičen primer. Vzemimo normativ za osnovno skupino »pisarniško pohištvo«. Za proizvodnjo 100 kosov pisarniškega pohištva (miz, stolov, omar itd.) v določenem razmerju je potrebno: 2,9 m³ hrastovih desk, 7,3 m³ bukovine, 15 m³ hrastovega furnirja (0,9 mm), 323 m³ bukovnega furnirja (0,9 mm) 651 kv. m slepega furnirja topolov (3 mm), 497 m³ vezanih plošč, 100 l špirita, 809 kon. okovov, 190 medenastih vijakov, 4000 žel vijakov, 6 kg žičnikov, 44 m brusilnega papirja, 48 pol brusilnega papirja v polan, 10 kg mazilnega olja, 1,2 kg tovrstne masti, razli za jermena in kroglčne ležaje, 1,7 tone premoga, 71 kg kaolina, 9000 kg drv, 2300 kilovatnih ur el. energije, 0,9 kg politure, 262 kg lepila, 8,5 kg šelaka itd. (sledijo še nekatere manjše postavke). Na podlagi takega normativa je mogoče za različen obseg proizvodnje takoj z enostavnim množenjem ugotoviti potrebne količine potrošnega materiala.

Normativ potrošnega materiala so nam nujno potrebni, če hočemo v kratkem času na podlagi proizvodnega plana sestaviti bilanco potrošnega materiala ali bilanco uvoznega materiala ali plan kritičnega materiala itd.

Pri izdelavi osnovnih planov za leto 1947. je bilo treba, ker nismo imeli normativov potrošnega materiala, tedne in tedne zbirati podatke za ugotovitev, kakšne količine surovin in potrošnega materiala potrebujemo. Navzile vestnemu in zamudnemu delu so bili zbrani podatki pomanjkljivi in le približni. Pozosto so bile navedene količine netočne ali pa je bil po pomoti izpuščen važen material. Zato smo letos v juliju pričeli sestavljati in ugotavljati normative potrošnega materiala po osnovnih skupinah in predmetih industrijske proizvodnje. Glavno delo pri sestavljanju in določanju teh normativov je moral seveda prezevti proizvodni planski sektor. Sprva so podjetja ka-

zala malo razumevanja za to delo, češ da se zahteva oč njih nekaj, kar jih samo preobremenjuje z delom, kar je težko ali nemogoče izvršiti. Prvi izdelani normativi so bili površni in pomanjkljivi ter neporabni. Ne osnovi dodatnih navodil in pojasnil o važnosti tega dela ter o potrebi po točnosti normativov so dobila podjetja terminalno nalogo za izdelavo materialne bilance za leto 1948, postavljene na osnovi izdelanih normativov in osnutka proizvodnega plana za leto 1948. Mnogi funkcionarji podjetij so šele tedaj spoznali veliko važnost izdelave normativov potrošnega materiala. Uvideli so, da je na podlagi popolne in točne materialne bilance mogoče sestaviti zares realen in točen proizvodni plan za leto 1948, ki bo zagotovil vsakemu podjetju ves potreben material za izvrševanje proizvodnega plana. Podjetja, ki izdelave normativov niso resno vzela in normativov niso pravilno izdelala, se morajo sedaj energično lotiti izdelave teh normativov, ker materialne bilance brez normativov ne morejo sestaviti. Ko pa bodo imela podjetja točne normative potrošnega materiala, bodo lahko vsak iz izdelala potrebno materialno bilanco, ki bo zagotovila pravilno preskrbo podjetja z vsem potrebnim materialom.

Ko bomo imeli točne normative potrošnega materiala za vse osnovne skupine proizvodnje, bo pri sestavljanju celotne bilance potrošnega materiala ali uvoznega materiala odpadlo dosedanje zamudno in povrhu nezanesljivo zbiranje podatkov, ker bodo vse vrste materiala za vsako osnovno proizvodno skupino ali za vsak osnovni proizvodni predmet zajete v normativu potrošnega materiala dotične osnovne skupine industrijskega proizvoda za enoto proizvodnje.

Sestavo točnih normativov potrošnega materiala bomo dobili stabilno osnovo za nadaljnje planiranje. Pri sestavljanju končnega proizvodnega plana in materialne bilance za leto 1948. bo mogoče v vsakem trenutku in za vsak osek proizvodnje ugotoviti podatke o potrošnem materialu z enostavnim uporabo ugotovljenih normativov potrošnega materiala, ki bodo omogočili tudi potrebno specifikacijo (uvozni material, material kovinskega, kemičnega, lesnega itd. sektorja). Taki temeljito izdelani normativi bodo s pridom služili vsem operativnim in upravnim enotam in jim privedli mnogo dela.

Točna materialna bilanca za leto 1948, ki bo vskladena za vso državo, bo vsakemu podjetju zagotovila potreben material in se ne bo več dogajalo, da posamezno podjetje ne bi moglo doseči stodostno plana, ker ne bi dobilo ene ali druge važne surovine zaradi nezačasnosti predvidene proizvodnje. Normativ potrošnega materiala bodo omogočili tudi natančnejše ugotavljanje strukture polne lastne cene proizvodnje. Tako bomo za leto 1948, lahko na podlagi popolne in točne materialne bilance sestavili realni in stvarni proizvodni plan, kar bo obenem zagotovilo, da bomo lahko v polnem obsegu izvršili to, kar nam nalaga plan.

Obsodba špekulanta in preganjalca slovenščine v škofijskem semenišču v Kopru

Trst, 6. okt. Dne 4. t. m. je bila pred okrognim ljudskim sodiščem za listro razprava proti rektorju in upravniku kopskega škofijskega semenišča dr. Marcelu Laborju in sestrama semenišča Mariji Gazzola in Leonildi Pačanella. Navzelo je bil samo don Labor, medtem ko je sodišče obema sestrami sodilo v odsotnosti, ker sta pobeželi v Trst.

Obtožnica, ki jo je prečital javni tožilec dr. Cerkevnič, je navajala, kako so omenjeni trije obtoženci skrivali v semenišču racionirana živila. Med preiskavo, ki so jo izvedle ljudske oblasti, so našli v semenišču nad 90 stovov raznih racioniranih živil, ki so bila po večini že pokvarjena. Vsa ta živila so bila skrita po raznih sobah, amarah in v podstrešju. Poleg tega, da so imeli vsa ta živila na razpolago, so vse osebe v semenišču dobivale od ljudskih oblasti dodatne živilske nakaznice za srednje in lahke delavce. Vse to jim ni bilo dovolj. Skoro vsak teden je don Labor pošiljal v prehranjevalni urad posebne prošnje za izredne dodatke živil, ki so mu bili po večini odobreni. Vse to jasno dokazuje, da je don Labor nabavljali in skrival racionirana živila. Obtožence je dobro vedel, da v izrednih povojnih časih živil primanjkuje.

Vsi trije obtoženci so obtoženi nedopustne špekulacije z živil in gospodarske sabotaže. Don Labor pa je bil poleg tega tudi obtožen, da je sodeloval v času, ko je bil rektor semenišča, pri raznarodovanju slovenskega in hrvatskega naroda.

Med razpravo so številne priče izpovedale, kako so v semenišču oblasti našle skrita pokvarjena živila in kako je don Labor kot rektor semenišča izvajal pritisk na slovenske in hrvatske gojence, če so le spregovorili besedico v materinskem jeziku. Don Labor je osebno izjavil pred sodiščem, da je bil zvest odredbam škofa Santna, ki je izdal ukaz, da se mora v semenišču govoriti samo italijansko.

Najbolj je presenetila izjava, ki jo je postal sodišču župnik iz Loke Virgilij Šček, v kateri pravi, da je bil od vsega početka prepričan, da je rektor dr. Labor hud nacionalist, ki je vedno skušal zatirati slovenski in hrvatski jezik ter ju do kraja iztrebiti iz semenišča. Virgilij Šček navaja v svoji izjavi med drugim: »Ne storj svojemu bližnjemu tištega, kar ne želiš samemu sebi! Torej, spoštoval bom tvoj jezik, kakor svojega. Ne bi smele biti prednosti za kak jezik. V mesecu juliju 1942. leta ml je Oskar Vitez in

II. kolo šahovskega šampionata

Prekinjene partije iz I. kola so se končale v nadaljevanje takole: inž. Vidmar v trdnjavski končnici s kmetom manj kljub vsem poskusom ni uspel; dr. Trifunović je zavaroval vse svoje kmete in zmagovito vdril s kraljem do nasprotnikovih damskih kmetov. Sava Vuković je kmeta več tudi hitro uveljavil v končnici enakih lovcev proti Gruberju. Milič je uspevala v igri z Bidevom nadaljnja izmenjava materiala in je končnico remiziral.

II. KOLO

šampionata je zopet dalo težke igre, kar kaže, da so mojstri takoj vložili vse sile v igro. Do 19. ure se je končala samo partija Bidev-Trifunović. Slednji se je branil s sicilijansko, vendar je Bidev igral zelo podjetno, žrtvoval kmeta in si pridobil znatno pozicijsko prednost. Zaradi nedosledne igre pa je izpostavil svojega kralja in se moral v 39. potezi Trifunoviću vdati. Trifunović torej vodi z dvema točkama. Kostić se je proti Gligorič branil s Tarasovo obrambo, vendar je po teoretično važnem nadaljevanju izgubil kmeta, ki ga bo Gligorič verjetno mogel v končnici širih trdnjav realizirati. Partija Gruber - dr. Vidmar je hodila po poteh damskega gambita in stoji po mnogih izmenjavah izenačeno. Teško sicilijansko igro vodita Radoičič in Vuković. Pirc je kot črni v damskem gambitu odbil vse napadalne polkuse Tomovičeve in si je pridobil kmeta in pozicijske prednosti. Položaj v partiji Božić - Kulžinski je izenačen, a ne še razjasnjen. Vidmar ml. in Germek vodita težavno pozicijsko borbo v damskem gambitu. Tot je že v odprtivni močno potisnil Miliča v obrambo, prodir s prostim kmetom na 7. vrsto in baš izsilil zmago. Puc je ponudil kapetanu Markoviču ostri a stariški Evansov gambit, ki ga je pa črni odklonil in zašel v defenzivo. Puc je v nadaljevanju osvojil kmeta in ima izglede na zmago.

V nadaljevanju sta bili končani še dve partiji. Pirc je matiral Tomoviča, Vidmar mlajši pa je dobil proti Germeku, ki je v izgubljeni poziciji prekorščil čas. V ostalih partijah ni bistvene spremembe.

Po II. kolu vodita Trifunović in Pirc z 2 točkama.

V III. kolu ne bo srečanj med glavnimi tekmeci, igrajo: Marković - Gligorič, Milič - Puc, Trifunović - Tot, Germek - Bidev, Kulžinski - Vidmar ml., Pirc - Božić, Vuković - Tomović, dr. Vidmar - Radoičič in Kostić - Gruber.

Glavna stavka v tržaških zaporih prekinjena

Trst, 6. okt. Dvanajst antifašistov, zaprtih v tržaških zaporih Coroneo, ki so 28. septembra pričeli gladovno stavko, je moralo stavko zaradi nevdružnih pogojev prekiniti. Že takoj prve dne so stavkočelce razmestili po staniščah, kjer so sneli okna, tako da je bil v celicah ponovno nevdružni mraz. Zaradi tega je pet stavkočeljev zbolelo in so jih morali prepeljati v ambulanco. Na protest antifašistov zaradi snetja oken je poveljnič zaporov odgovoril, da je prišel ukaz od zgoraj. Iz solidarnosti z antifašisti, zaprtimi v zaporih Coroneo, ki so vodili gladovno stavko, so tudi antifašisti, ki go zaprti v zaporih v ulici Tigor, poslali okupacijskim oblastem protestno pismo, v katerem protestirajo proti upravi zaporov Coroneo, ki je ločila antifašiste v zaporu Coroneo in jih pozaprila v stanice.

Frontovci Beograda na prostovoljnem delu

Beograd, 5. okt. V oktobru bodo frontovci Beograda delali na 118 objektih in prispevali 197.000 delovnih ur. Člani Ljudske fronte mesta Beograda so preselili plan prostovoljnega dela za mesec september za 80.000 delovnih ur; 112.139 udeležencev prostovoljnega dela je delalo 607.695 delovnih ur.

Za prostovoljno delo v gradbeni stroki bodo izdelali znake za najboljše udeležence pri prostovoljnem delu.

V St. Andražu pri Velenju je posvetila elektrika

Za krajevni petletni načrt smo si postavili nalogo, da mora pri nas posvetiti elektrika Glavna dela so sedaj izvršena. Ko smo prvič prišli luč, smo navdušeno pogledali, se dobrovoljno nasmejali ter si dejali: v stari Jugoslaviji si tega nismo mogli privoščiti.

V nedeljo smo se za proslavo tega dogodka razveselili z igro »Glavni dohitek« in z vinko trgtavijo. Obiskali so nas člani DES-a iz Ljubljane, Celja in Slovenjgradca. Vsem se najlepše zahvaljujemo za trud, ki so ga imeli pri nas!

Kratke vesti

Narodno sodišče v Budimpešti je obsodilo bivšega hortijevega generalnega polkovnika in vojnega zločinca Gustava Janyja na smrt z ustrelitvijo. Jany je odgovoren za smrt 140 tisoč madžarskih vojakov na vzhodni fronti.

Stavka pristaniških delavcev v Bristolu, ki se je začela v četrtek, se je razširila tudi na pristanišče Evenmouth, tako da stavka sedaj 180.000 pristaniških delavcev. Zaradi stavke je sedaj v pristaniških Bristolu in Evenmouthu 12 ladij, ki čakajo na tovor.

Novo omejitve v Angliji. Vsi britanski časopisi poročajo o nedeljskem govoru Stafforda Crippsa v Cardiffu, v katerem je napovedal nove omejitve potrošnih dobrin in kapitalnih investicij — zlasti pri preskrbi s tobakom, medtem ko se mora izvoz nekaterih proizvodov podvojiti. Cripps je zlasti poudaril, da si Velika Britanija sed

Izumitelji in racionalizatorji v jeseniški železarni so omogočili povečanje proizvodnje in nemoteno obratovanje

Za izvršitev velikih nalog, ki jih pri nas nalaga petletni gospodarski plan, je najbolj nujno potrebno izpolnjevanje tehničnih zahtev v vseh naših delovnih procesih, skrbeti moramo, da se ne ustavi razvoj strokovnih kadrov in uresničiti sleherni zdravniški zamisel naših izumiteljev in racionalizatorjev, ki so nosilci novih idej v razvoju sodobne tehnike, ki omogoča gospodarski, socialni in kulturni napredek.

Izumitelji in racionalizatorji so odraz velikih družbeno-ekonomskih sprememb, ki so v temeljih spremenile tudi odnos do dela. Novi odnos do dela je najvažnejši čimbenik v vseh področjih naše ustvarjalnosti. To je še posebej važno tam, kjer so tehnične naprave zastarele in kjer moramo uporabljati one pripomočke in tehnične naprave, ki smo si jih sami ustvarili.

Vseh teh velikih nalog se jeseniški izumitelji, racionalizatorji in udarniki v polni meri zavedajo. V zadnjih mesecih so postavili celo vrsto novih predlogov za izboljšanje in racionalizacijo dela, ali pa so omogočili nadaljnje in nemoteno delo v nekaterih obratih.

Albin Oblak, tehnični vodja parne centrale, je predlagal preureditev parnega kotla št. 1 v martinarni. S preureditvijo tega parnega kotla se je dvignila proizvodnja pare za približno 2 t na uro ali za 35% nasproti dosedanjemu izkoriščanju. Preureditev je stvarno že izvršena in že 2 meseca brezhibno deluje. Po preureditvi parnega kotla se je povečala proizvodnja električne energije za približno 400 KW na uro, kar pomeni ob pomanjkanju energije veliko pridobitev. Ta količina električne energije v določenih primerih zadostuje za nemoteno obratovanje celega obrata v železarni na Jesenicah ali na Javorniku.

Inž. Miro Drmelj, šef kemičnega laboratorija, je sestavil posebno električno laboratorijsko pečico. Za številne kemične preizkuse v laboratorijih za analizo služijo plinske in električne pečice, katerih oblika in velikost je v skladu z izvrševanjem preiskav. Pri uporabi električne energije za ogrevanje pečice omogoča raznovrstnost materiala, ki služi za električni upor in ognjestalno oblogo, več sistemov izdelave mulfov, sežigalnih in talilnih peči, posebno glede na najvišjo dosegljivo temperaturo v peči. Za kontrolo kakovosti surovega železa in jekla je potrebno neprekinjeno izvrševanje analiz v laboratorijih železarn, zlasti za ugotovitev vsebine ogljika in žvepla. V te svrhe uporabljamo tako zvezane Marsove električne pečice. Za upor pri teh pečeh služijo tanke palčke iz silicijevega karbida. Pomanjkanje Marsovih peči in predvsem silicijevih palčic, ki so iz tujine, je v našem železarnem obratu velika pomanjkljivost. V ta namen se običajno uporabljajo kroglični mlini. To so mlini, pri katerih se snov skupaj z jeklenimi, porcelanastimi ali drugimi krogličkami daje v posebno posodo ali boben, ki se vrti ali trese. Zaradi udarcev in medsebojnega trenja kroglice se snov med kroglice drobi in melje. Taki mlini, ki se izdelujejo v inozemstvu, imajo za pogon posebno električne motorje. Ker pa motorjev nimamo oziroma jih primanjkuje in so izredno dragi, je Višner sestavil kroglični mlin za laboratorijska mletja.

Višner Drago, laborant v metalurškem oddelku, je izumil važno napravo za fino mletje. V ta namen se običajno uporabljajo kroglični mlini. To so mlini, pri katerih se snov skupaj z jeklenimi, porcelanastimi ali drugimi krogličkami daje v posebno posodo ali boben, ki se vrti ali trese. Zaradi udarcev in medsebojnega trenja kroglice se snov med kroglice drobi in melje. Taki mlini, ki se izdelujejo v inozemstvu, imajo za pogon posebno električne motorje. Ker pa motorjev nimamo oziroma jih primanjkuje in so izredno dragi, je Višner sestavil kroglični mlin za laboratorijska mletja.

Višner Drago, laborant v metalurškem oddelku, je izumil važno napravo za fino mletje. V ta namen se običajno uporabljajo kroglični mlini. To so mlini, pri katerih se snov skupaj z jeklenimi, porcelanastimi ali drugimi krogličkami daje v posebno posodo ali boben, ki se vrti ali trese. Zaradi udarcev in medsebojnega trenja kroglice se snov med kroglice drobi in melje. Taki mlini, ki se izdelujejo v inozemstvu, imajo za pogon posebno električne motorje. Ker pa motorjev nimamo oziroma jih primanjkuje in so izredno dragi, je Višner sestavil kroglični mlin za laboratorijska mletja.

Prejeli smo že poročila, dograjeni prvi trije veliki mostovi čez reko Bosno na mladinski progi, in sicer most št. 1, pri Semizovcu nedaleč od Sarajeva, most Zenica št. 1 in most pri Vištvu, južno od Zavidovičev. V zadnjih dneh pa so bili dograjeni še nadaljnji trije veliki mostovi.

Prejeli smo že poročila, dograjeni prvi trije veliki mostovi čez reko Bosno na mladinski progi, in sicer most št. 1, pri Semizovcu nedaleč od Sarajeva, most Zenica št. 1 in most pri Vištvu, južno od Zavidovičev. V zadnjih dneh pa so bili dograjeni še nadaljnji trije veliki mostovi.

V drugi polovici septembra so bili, kakor smo že poročali, dograjeni prvi trije veliki mostovi čez reko Bosno na mladinski progi, in sicer most št. 1, pri Semizovcu nedaleč od Sarajeva, most Zenica št. 1 in most pri Vištvu, južno od Zavidovičev. V zadnjih dneh pa so bili dograjeni še nadaljnji trije veliki mostovi.

grafitna masa med ognjestalnim šamotnim plaščem in notranjo cevjo, v kateri se doseže temperatura do 1400 stopinj Celzija. Pečica je izdelana na samotarne, za grafitno maso pa so uporabili odpadke grafitnih elektrod, ki se uporabljajo pri elektro-pečeh za jeklo. Primeren transformator dovoljuje regulacijo temperature. V kratkih 8 do 10 minutah je možno doseči temperaturo nad 1200° C. Cena pečice je minimalna, ker je izdelana iz domačih surovin in se da ob vsakem defektu na lahek način obnoviti. Pomembnost pečice je tem večja, ker je s tem zagotovljeno nemoteno izvrševanje preiskav jekla in surovega železa ter izdelovanje kvalitetnega jekla po predvidenem petletnem načrtu brez zastojev. Z omenjeno pečico se lahko okoristijo tudi vsi ostali laboratoriji v državi.

Lojze Božić, delovodja v jeklarni, je stavil 2 predloga za izboljšanje dela. 1. Pri plinskih generatorjih se nahajajo na vrhnji plošči odprtine za dreznice ognja, ki so nepopolne, zaradi česar uhaja plin skozi odprtino in sili delavcu v obraz. Z izboljšavo oblika je Božiću uspelo izvesti avtomatično odpiranje zraka in čepa od

prtine na tak način, da bo izguba plina minimalna in delovna varnost čim bolj učinkovita. 2. Za dvigavanje težkih vrtic pri talilni peči v martinarni so doslej uporabljali tako zvezane »pancere« ​​cevi za visok pritisk, ki jih je prej dobavljala neka firma z Dunaja. Ker je zaloga teh cevi pošla, smo se znašli v težkem položaju. Tudi tu je Božiću uspelo najti rešitev v tem, da je vzel navadno gumijasto cev 17 mm premera, jo ovil s specialno žico levo in desno, jo prekusil in takoj vgradil tako, da sedaj že 3 mesece brezhibno deluje. S tem je pri peči zagotovljeno nemoteno obratovanje in nismo v tem pogledu nič več odvisni od zunanjih dobav.

Peter Tomaž, zidarski delovodja v železarni na Javorniku, je predelal in izboljšal veliko podtalno peč, ki sedaj segreva v 24 urah po 12 do 14 ingotov več kakor prej, s čimer se bo povečala proizvodnja valjanega železa na leto za okrog 1700 t. Peč brezhibno deluje že 6 mesecev.

Maks Zen, livar in kalupar v kovinskih livalni je izboljšal način vlivanja kovinskih valjev in stružnic. Po njegovem načinu odpade kaluparjenje in sušenje kalupa, kvaliteta izdelkov pa je mnogo boljša kot prej.

Vsi zgoraj navedeni predlagatelji so prejeli za svoje rešitve uinkovite predloge lepe denarne nagrade. Poleg zgoraj navedenih tovarišev so stavili učinkovite predloge tudi tovariši Maks Sterle, Alojz Lebar, Anton Benet, Karol Zvezda in Alojz Zupan. Njihovi predlogi so bili inagrajeni in uvedeni v obratih, v katerih so predlagatelji zaposleni.

Dograditev nadaljnjih treh velikih mostov na mladinski progi

in je postavljen na 6 betonskih nosilcih. Ze kopanje temeljev je povzročalo velike težave.

Za betoniranje temeljev in armirano betonskih mostnih konstrukcij so potrošili 1576 kubikov betona in 59 ton betonskega železa. Pri gradnji so sodelovali graditelji 7. valjavske, 9. karlovačke in 9. betonske udarne brigade. Ta betonska brigada se je zlasti odlikovala, ko je v trimesečni bitki za zgraditev mostu povprečno presežala normo za 20 do 22%. Nad 50% graditeljev te brigade je bilo pogrešenih za udarnike. Tudi VII. karlovaška brigada je presežala normo za približno 15%. Dvgraditev omenjenih 6 velikih mostov je zagotovila, da bo mladinska proga pravočasno zgrajena in da bo na državni praznik 29. novembra lahko stekel že prvi vlak.

Priznanje tretji tržaški udarni brigadi

Z odlokom glavnega štaba mladinskih delovnih brigad na mladinski progi je bila tretja tržaška udarna brigada »Vojka Šmuc« ​​vdrugič proglašena za udarno. Brigada je prejela posebno diplomu glavnega štaba. Z drugim odlokom glavnega štaba je bilo 30 brigadirjev te brigade proglašeno za udarnike, 43 pa je bilo pohvaljenih. Brigada je delala na progi od 3. avgusta do 3. oktobra.

Obisk poljskih zadržnikov

Beograd, 5. okt. Včeraj dopoldne je poljska zadržna delegacija, ki se mudi v Jugoslaviji, obiskala Glavno zadržno zvezo Srbije, katere gost bo nekaj dni. Popoldne je poljska delegacija obiskala Smederovo, kjer si je ogledala vinarsko zadržno, delavsko nameštene potrošne-nabavljalne zadržne in vinograde.

Na okrajnem festivalu v Gornji Radgoni so bili pohvaljeni in nagrajeni najboljši kmetje

Ze 2. oktobra se je z otvoritvijo vinske razstave v Mladinskem domu pričel festival dela okraja Gornja Radgona. Vinarske zadruge so skupaj z državnim vinogradniškim posestvom razstavile svoja najboljša vina. Veliki grafikonji so na razstavi pokazali razvoj in dvig proizvodnje vinogradništva. Številne diplome so razodevale, da premore gornjeradgonski okraj najboljša vina v Sloveniji. V zvezi z razstavo je bila tudi poljska sortiranih vin. Naslednji dan so člani sindikalnih podružnic radgonske opekarnice in DES-a uprizarili Lipahovo komedijo »Glavni dobitek«, v soboto zvečer pa je bila slovesna otvoritev zvočnega kina v novem Prosvetnem domu.

Posebno svečano sliko je dobila Gornja Radgona v nedeljo, že v zgodnjih jutranjih urah, ko je še ležala gosta megla nad zastavami, slavo, zelenjem in transparenti okrašeno Radgono, je godba igrala budnico. Za vso Radgono se je začel velik in svečan dan. Ves radgonski okraj je ta dan prikazal svoj napredek na vseh poljih udejstvovanja: na gospodarskem, političnem in kulturnem. Slovesnost se je razvila v veliko delovno manifestacijo, na kateri je delovno ljudstvo okraja prejelo smernice za svoje nadaljnje udejstvovanje in prevzelo obveznosti za izpolnitev petletnega plana.

Ze okoli osme ure so se pričele zbirati po trgu skupine ljudi. Zadržniški kolonisti in drugi kmetje so z okrašenimi vozovi, na kolesih in peš prihajali iz oddaljenih kraj iz Slovenskih gor, Apaške kotline in z Murskega polja. Okrog devete ure so se zbirale v Podgradu ogromne množice ljudstva ter se razvile v velik sprevod, ki je krenil po cesti ob Muri proti trgu. Na čelu sprevoda so se uvrstili konjeniki, za njimi motoristi in kolesarji. Za temi je strumno prikoralo šolska mladina z neprestanimi vzkliki maršalu Titu, ki so se razlegali tja okoli Mure, kjer so stali naši krivično odtrgani bratje ter se veselili z nami. Za transparentom z naslovom »Obrotnišvo je važen steber naše petletke«, so korakali obrtniki. Za njimi so se uvrstili vozovi z zadržniškimi, nakar so v četveroredih prikoralili fizikulturniki. Radgonski mladinci-letalci so vozili jadralno letalo. Zadržniški kmečki obdelovalni zadržni zadržni iz Apač in Črešnjec so prikazali na okrašenih vozovih razna kmečka dela, kakor trgatve, ličkanje, luščenje koruze, žganjekuho itd. Za vozom, na katerem se je v jutranjem soncu blestel napis »Naše gorice — naši uspehi in naš ponos« ​​so se razvrstili viničarji iz vinogradniških zadržni. Prikazali so svoje delo v vinogradih, od kopanja do trgatve in stiskanja grozdja. Zadržniški kmečke obdelovalne zadruge »Matija Gube« ​​iz Stojevev so pokazali, kako so naši predniki mlátili s cepci. Za tem vozom pa so se razvrstili moderni stroji in traktorji, s katerimi obdelujejo sedaj prekmursko ljudstvo na lažji, hitrejši in uspešnejši način svojo zemljo. Sindikat gostinskega podjetja in zdravilišča Slatina-Radenci je pripeljal model enega izmed paviljonov, pod katerim je letos čez 1500 delavcev in kmetov dobilo okrepčilo za nove podvige v naši petletki. Delavci državne gozdne uprave so prikazali smoljarjenje, lesni obrat iz Radgone pa žaganje lesa. Okrajno gradbeno podjetje je vozilo ogródje nove hiše, delavci DES-a pa so pripeljali kamion s transformatorsko postajo in grafikonji, iz katerih je razvidno, koliko prekmurskim delavskim in kmečkim domovom je že in še bo zasvetila električna luč v naši petletki. Tako se je vrstil ta pester sprevod, ki je izvenel v veličastno manifestacijo dela in obenem prikazal napredek radgonskega okraja. Grafikonji in sprevodu so nam predložili rezultate starega in novega načina obdelovanja zemlje, obnovitvena dela in načrte novogradnje okrajne industrije ter kulturno razgibanost prekmurskega delovnega ljudstva.

Vsa ta ogromna reka z zastavami in transparenti se je med veliko množico gledalcev pomikala na okrašenih fizikulturni prostor. Predsednik prosvetnega odeska tov. Borko je v imenu okrajnega ljudskega odbora otvoril ljudsko manifestacijo — okrajni festival dela. Pozdravil je zastopnika izvršnega odbora OF in predstavnika Jugoslovanske armade generalajtant Jaka Avšič. Po odigrani državni himni je spregovoril generalajtant Jaka Avšič. V svojem govoru, ki ga je zbrano ljudstvo pozdravljalo z viharimi vzkliki, je tov. generalajtant poudaril, da so Slovenci severne Stajerske danes s svojim festivalom dokazali veliko delovno zavest, Prekmursko ljudstvo je ponovno in na videzen način dokazalo, da daje prvo besedo in prvo mesto delu. V imenu vseh borcev Jugoslovanske armade je

Vinarska zadruga Janžev vrh je bila pohvaljena na festivalu. Slika prikazuje najboljšo zadržno te zadruge Marijo Stelcer ob trgtavi

izrekel zadržnikom in kmetom radgonskega okraja željo, da bi imeli veliko sreče in uspeha pri njihovem nadaljnjem delu.

Okrajni sekretar OF tov. Tihomir pa je v svojem govoru opomnil delavce in kmete na ogromne naloge, pred katere so postavljeni v naši petletki. Poudaril je, da nobene pare in laži reakcije in protiljudske duhovščine ne bodo odvrgle našega prekmurskega kmeta in delavca od njegovega dela za uresničenje naše petletke. Iz pettisoglavne množice je zadonelo kot en sam glas »ne bodo nas!«

Po govorih je ljudstvo z velikim odobravanjem odposlalo resolucijo izvršnemu odboru OF in vladi Ljudske republike Slovenije, v katerih zatrjuje, da bo pravočasno izvršilo petletni plan in ustvarilo ob naši severni meji okraj, ki bo s svojim velikim delovnim poletom uresničil sebi, skupnosti in zaslužnjem bratom okraj Mure novo in srečnejše življenje.

Sledil je kulturni spored festivala. Pionirski in sindikalni pevski zbor ter

basi Slavkoti, Benedikt, Kocuvan Janezu, Galušak, Kege Mariji, Soujak, Korošcu Janezu, Čakova, Cagrac Janezu, Terbegovci, Koratu Ivanu, Črešnjec, Tekonju Matiji, Benedikt, Slani Francu, Radenski vrh, Kosiju Antonu, Rihtarovič, Izročil jim je diplome in nagrade — kmetijske stroje in orodje za njihovo vzorno delo, ki so ga izvršili kot kmetovalci za ljudsko skupnost. S svojim delom so pokazali, da razumejo veliki čas naše petletke, ki nam vsem jamči lepše in srečnejše življenje. S tem, da so bili nagrajeni in pohvaljeni, pa še n: konec njihovega dela in tekmovalca — tako so se izrazili vsi nagrajenci. Na njihovih poljih bodo zrastle nove brazde, novo seme bo padlo v njihovo rodovitno zemljo in v njihovih dlaneh bodo zacveteli novi žulji. S podvojenimi silami v boljšo bodočnost s Titom naprej. To geslo so si zadali kmetje na festivalu. Navdušena množica je navdušeno vzklikala tem najboljšim in najzavežnejšim kmetovalcem radgonskega okraja. Med njimi so tudi kmetje, ki so na malem kosu zemlje z vzorno obdelavo pridelali toliko, da so lahko oddali državi in kmetirahili po več tisoč kilogramov žita in krompirja. Srček Franc, iz Apač je, čeprav nima tako velikega posestva, z vzorno in skrbno obdelavo dosegel, da je lahko oddal za našo skupnost pol vagona krompirja in 2120 kilogramov žita. Na pobudo okrajnega odbora je posadil s sladkorno peso 11 ar. Prihodnje leto pa bočem pridelek še povečati, je ves vesel in pomenen izjavil, ko je sprejel diplomu. Takšni so vsi nagrajenci. Vse za našo petletko, je bila njih parola. Zato tudi najmanjši košček zemlje ni ostal neobdelan, zato je lahko radgonski okraj daleko presegel plan odkupa žita in krompirja. Tudi kmečki obdelovalni in vinogradniški zadruge, so z napredno strojno obdelavo znatno prispevale k dvigu letošnjega pridelka. Zato je bila tudi njim izrečena pohvala.

S popoldanskim fizikulturnim nastopom je bilo zaključeno veliko rajanje, na katerem sta se po trudopolnih dnevih sprostita prekmurski kmet in delek še povečati, je ves vesel in pokazale razne manjše organizacije pomanjkljivosti je ta prireditelj nazorno pokazala ogromen napredek radgonskega okraja.

Najboljši kmet radgonskega okraja Franc Srček iz Apač, ki je letos oddal 2120 kg žita in pol vagona krompirja, sprejema zasluženo priznanje

plesne skupine so pokazale, da niso kmetje samo dobri in napredni pri delu, temveč tudi v kulturnem udejstvovanju. S svojim dobro uspelim sporedom so pokazali, da se tudi na naši severni meji udeležujejo v kulturnem življenju najsišnje ljudske množice. Po končanem kulturnem sporedu je tov. Zadržec v imenu okrajnega ljudskega odbora izrekel priznanje in zahvalo kmečkim obdelovalnim zadržnim Apače, Zepovci, Stobovci, Podgorje, Segovci, Lutverci in Nego-va ter vinogradniškim zadržnim Sv. Ana, Janžev vrh in Ptujška cesta. Prav tako je izrekel pohvale in priznanje naslednjim kmetom:

Kavčiču Alojzu, Ivanjševci, Knaflič Ani, Ivanjševci, Petku Ignacu, Nego-va, Klobasi Petru, Kunova, Mlinariču Antonu Stavešinci, Stuhcu Matiji, Očeslavci, Ploj Antoniji, Brengova, Mlinariču Alojziju, Grabnoš, Veršiču Francu, Cerkenjak, Brenk Mariji, Andrejci, Tekonju Matiji, Zupetanci, Srčku Francu, Apaču, Zugmanu Janezu, Ledinec, Režonji Stefanu, Lutverci, Sevrnu Vinkotu, Zire, Volarju Francu, Dražvirh, Lempl Ivani, Ilova, Klo-

V Prekmurju se je pričel odkup sladkorne pese

V Mursko Soboto prihajajo že več dni kolone kmečkih voz, polnih sladkorne pese. Kmetje s ponosom vozijo svoj pridelek, saj so letos prvič pričeli pridelovati sladkorno peso tudi v Prekmurju. Te dni je odšlo prvih 19 vagonov sladkorne pese v sladkorno tovarno v Osijeku. Verjetno bodo iz soboškega okraja letos izvozili vsega okrog 120 vagonov pese. Po izjavi strokovnjaka je letošnji pridelek po kakovosti med najboljšimi v Jugoslaviji. Kmetje dobe za vsakih 100 kg pese po 2 kg sladkorja, ki ga lahko prodajo v prosti prodaji in še 3 kg rezancev sladkorne pese, ki so prvo vrstna živilska krma. Mnogi kmetje so izjavili, da bodo še več pridelali, ko bodo zemljo pravilno obdelali. Letos so napravili po večini to napako, da so zemljo preplitvo orali in seme pregloboko sejali. Drugo leto bodo te začete napake odpravljali. Potem bo količina pridelka večja. K. H.

51 novih prometnikov je končalo prometni tečaj v Podbrdu

Zopet je te dni dovršilo prometni tečaj v Podbrdu 51 novih prometnikov. Tečaj so kandidati končali 20 dni pred danim rokom. Končni uspeh tečaja je prav zadovoljiv, saj so vsi tečajniki položili izpite za prometnike. Poleg tega, da je tečaj končal 20 dni pred dočlenim rokom, so slušatelji poleg napornega študija opravili pri prostovoljnih delih 1215 ur, se vzgajali politično, kulturno in prosvetno. Ravno pred izpiti je bila še priključitev Primorske in Istre. Tudi ob tej priliki so naši tečajniki s prostovoljno marljivostjo delali. Učili so se, poleg tega na predvečer priključitve priredili prav uspešno svečano akademijo v sindikalnem domu. Udeležili so se tudi festivala v Kobaridu in Ljaku.

Nismo imeli prilike, da se od tovarišev — novih prometnikov poslovimo, saj so nas zapustili skromno in tiho čez noč. Vendar pa se jim tem potom zahvaljujemo za njihovo sodelovanje in jim v novi in odgovorni službi želimo mnogo uspehov.

Nagrajeni in pohvaljeni kmetje pred svojimi darili — kmetijskimi stroji in orodjem

Sodna razprava proti obtoženima dr. Dragoljubu Jovanoviću in inž. Franju Gažiju

Obtoženi Jovanović je poslal pismo izdajalcu Mačku neposredno po razpravi z agentom tuje obveščevalne službe Wattsonom ml.

Beograd, 4. oktobra.

Danes je bil v razpravi pred Vrhovnim sodiščem LR Srbije proti obtoženemu dr. Dragoljubu Jovanoviću in inž. Franju Gažiju kot prvi zaslišan priča Mihajlo Konjević.

Na včerajšnji razpravi so pred sodiščem prečitali izjavo, ki jo je dan prej podal javnemu tožilstvu FLRJ in v kateri navaja, da je obtoženi Dragoljub Jovanović poslal 23. julija 1946 preko njega pismo izdajalcu Vladku Mačku v Pariz. V izjavi je Konjević prav tako navedel, da je obtoženi Jovanović prejel od Mačka odgovor, v katerem mu daje navodila za izdajalsko delo v domovini pod geslom »Le vkup, reakcija!«.

Danes je Mihajlo Konjević tudi pred sodiščem potrdil, to kar je navedel v svoji izjavi javnemu tožilstvu. Najprej je navedel, da se je z obtoženim Jovanovićem spoznal že davno pred vojno in da je bil z njim v dobrih prijateljskih zvezah kot politični prijatelj. Obtoženi Jovanović in priča Konjević sta živela v pristranih prijateljskih odnosih tudi po osvoboditvi in sta se večkrat razgovarjala o političnih zadevah. Julija 1. 1946 je Konjević obtoženega Jovanovića obvestil, da bo v tem mesecu odpotoval v Pariz. Jovanović pa mu je dejal, da mu bo dal pismo, ki ga naj odnese v Pariz. Kakih 10 dni za tem, 23. julija 1946, tik pred odhodom v Pariz, se je priča Konjević znova sestal z obtoženim Jovanovićem ter dobil od njega dve pismi. 24. julija 1946 je priča Konjević odpotoval v Pariz. Kot potrdilo za svoje navedbe je Konjević pokazal sodišču svoj potni list, na katerem je bil označen dan njegovega odhoda v Pariz.

Predsednik sodišča je Konjevića vprašal, če je točna izjava obtoženega Jovanovića, ki jo je podal na včerajšnji razpravi, česa da ga je Konjević večkrat zagovarjal, naj mu omogoči, da se vidi z Mačkom, ker bi mu rad dal eno po nosut zato, ker so mu ustašii uničili družino.

Priča Konjević: Ne, ni res.

Predsednik: Obtoženi Jovanović pravi, da je bilo to meseca oktobra.

Priča: Profesor se gotovo ne spominja dobro.

Obtoženi Jovanović: Točno je, kakor pravi priča. Res je bilo to 23. julija.

Preds.: To pomeni, da ste pismo odnesli, ko ste prvič šli v Pariz, to pa je bilo 23. julija 1946.

Priča: Tako je.

Obt. Jovanović: Tako je.

Preds.: Komu naj bi pismo izročil?

Priča: Pešlju, Mačkovemu tajniku.

— Ali je bilo to pismo zaprto?

— Da, pismo je bilo zaprto.

— Kako je bilo dalje s tem pismom?

— Ko sem se sestal s Pešljem, sem mu izročil pismo, nakar sva izmenjala misli in se razgovarjala. Po kakih 20 do 25 minutah je prišel dr. Maček.

— Odkod veste, da je bil to prav Maček?

— Ker Mačka poznam. V času diktature sem vodil neko delegacijo Srbob iz Hrvatske k dr. Mačku.

— Ali ste se tudi razgovarjali z Mačkom?

— Sem.

— Kaj ste se razgovarjali?

— Maček se je zanimal za politične razmere v Jugoslaviji. Pripravljeno sem mu, vendar se veliko nisva razgovarjala, ampak povsem kratko. Podal sem mu bistvene poteze celotnega stanja dežele.

— Ali se je Maček zanimal za obtoženega Jovanovića?

— Da, zelo se je zanimal.

— Ali ste na povratku vzeli s seboj kakšno pismo ali sporočilo od Mačka?

— Iz Pariza sem se vračal v začetku 1. ali 2. septembra. 15 dni prej, sredi avgusta, sem se srečal s Pešljem, ki mi je takrat dal pismo, da ga odnesem v Jugoslavijo. Dan mojega odhoda nazaj se lahko vidi iz mojega potnega lista.

— Kje ste v Parizu stanovali?

— Je vprašal predsednik Djordjević.

— V nekem velikem hotelu, kjer so bili tudi ostali člani delegacije. To je ogromen hotel s 700 sobami.

— Ali vam je Pešelj izročil zaprto pismo?

— Da, pismo je bilo zaprto.

Po vrnitvi v domovino je priča Konjević takoj naslednjega dne izročil pismo obtoženemu Jovanoviću, ki ga

je prečital v njegovi navzočnosti.

— Kdo je bil navzoč pri branju tega pisma?

— Najprej sem bil s profesorjem sam. Pozneje je prišel Gaži, ker mu je profesor naročil, naj pride.

— Ali je bil navzoč tudi Jefto Pavuč?

— Ta ni bil navzoč, vendar bi glede njega lahko svojo izjavo dopolnil.

— Profesor mi je rekel, da je pismo Pavuč pokazal, da pa je Jefto šel po Beogradu in na široko brbljal ter da je verjetno OZNA zavohala pismo.

Nato je predsednik vprašal pričo: Ali ste v času od prejema pisma pa do izročitve obtoženemu Jovanoviću pred komur koli govorili ali nekako namignili ali s čimer koli izdali, da ste bili pri Mačku, da ste se z njim razgovarjali in da ste prinesli pismo v Jugoslavijo?

Priča: Nisem. Po izročitvi pisma sem tudi profesorja prosil, naj zadevo obrzda tajno in o njej ne pripoveduje nikomur.

Zatem je tožilec dr. Hrncević podal naslednjo izjavo:

»Ugotavljam, da je obtoženi Jovanović predvčerajšnjim na razpravi izjavil, da je 23. julija 1946 dopolnil imel sestanek s Seatonom Wattsonom ml., danes pa je bilo ugotovljeno, da je 23. julija 1946 izročil pismo za Mačka. Na ta način je popolnoma jasno, da to pismo ni bilo izročeno z namenom, da bi Konjević dal Mačku veno po nosu, ampak je to pismo posledica razgovora med obtoženim Jovanovićem in Seatonom Wattsonom ml.

Obtoženi Jovanović je pripomnil, da

Izmikanje Jovanovića med naredno osvobodilnim bojem

Sodišče je zatem zaslišalo pričo Ljubo Djordjevića, ekonomista iz vasi Djordjeva v pirotском okraju. Izpovedal je, da ga je obtoženi Jovanović med okupacijo večkrat grajal zaradi njegovega stremeljenja, da bi podpiral narodnoosvobodilno gibanje. Prve dni po osvoboditvi decembra 1944 je priča obtoženca vprašal, zakaj se vsaj sedaj ne odzove pozivu in ne pomaga, da bi se pospešila osvoboditev naše države. Obtoženec je odgovoril, da bi se s tem prehitro izdajal, ker je v Sremsko 26 sovražnih divizij in je vprašanje, če bo do osvoboditve prišlo. V sočudenju z obtožencem je priča vse to odločno potrdil, kakor je obtoženi Jovanović pripomnil:

»Vsebinsko je točna, vendar pa ni točen smisel!« (Smeh v dvorani.)

Po odmoru sta bili zaslišani priči Ljubisav Djordjević, nato pa Nikola Čopić.

Priča Nikola Čopić je bil član izvršilnega odbora Narodne kmečke stranke ter se je med okupacijo trikrat sestal z obtoženim Dragoljubom Jovanovićem. Na sestanku novembra ali decembra 1941 je obtoženi Jovanović naročil prvaku, da naj bodo pri-

pravljani za morebiten odhod v borbo. Signal za pričetek boja bi dal sam obtoženi Jovanović preko svoje žene. Zborni mesto naj bi bilo na Suvplanini, kjer bi se zbrali prvaki stranke z Dragoljubom Jovanovićem na čelu, vendar pa znaka za vstop v borbo ni bilo. Čakali so 1. 1941., 1942., 1943., toda odobritve voditelja stranke za sodelovanje v borbi ni bilo niti ni nikoli prišlo.

Glede na poziv vodstva narodnoosvobodilnega gibanja po zasedanju AVNOJ-a v Bihaću, naj se Narodna kmečka stranka in Dragoljub Jovanović priključita borbi proti okupatorju, je priča zahteval sestanek z obtoženim Jovanovićem. Ko se je z njim sestal, je skušal nanj vplivati, da bi sprejeli svoje stališče glede borbe proti okupatorju in da bi tudi sam stopil v borbo. Na to je obtoženi Dragoljub Jovanović dejal: »Sedaj sem jim potreben in zato me kličejo, ko me pa ne bodo potrebovali, me bodo ubili.«

Na vprašanje predsednika, če je obtoženec takrat rekel, da se boji, da ga ne bi ubila gestapo ali specialna policija, je priča dejal, da take bojazni obtoženec ni čutil, niti je ni kazal.

Jovanović je hotel preprečiti prihod NOV

Ko se je postavilo vprašanje odhoda v borbo proti okupatorju, je priča dalje izpovedal. Smatral sem, da moramo iti in da bo težko za nas in za stranko, ako ne bomo sodelovali v narodnoosvobodilni borbi. Jovanović je temu mojemu mnenju nasprotoval. Rekel je, da smatra, da bi bilo dobro, če ostane v Srbiji in počaka ugoden trenutek, da bi prevzel oblast in osemogolil prihod partizanov z zapada. Na istem sestanku je obtoženi Jovanović izrazil priči Čopiću mnenje, da Rdeča armada ne bo mogla priti v našo državo in da Narodnoosvobodilni vojski ne bo uspelo osvoboditi Jugoslavije.

V 1. 1943 je bil obtoženemu Jovanoviću po izpovedi priče Čopića znova poslan poziv, naj se priključi borbi proti okupatorju, ki ga je pa prav tako odbil. Onim ljudem iz svoje stranke, ki so »disciplinirano« čakali na »signal« šefa stranke, obtoženega Jovanovića, je obtoženi Jovanović tokrat sporočil: »Čakajte, ker še ni čas.« Tako navodilo je prinesla Dana, žena obtoženega Jovanovića.

Ko so ljudje okrog Dragoljuba Jovanovića, je izpovedal priča, že naprej vztrajno zahtevali, naj se pridruži narodnoosvobodilni borbi, je obtoženi Jovanović pristal na njihov odhod. Prav tako jim je sporočil, da bo odšel tudi sam, ločeno od njih in na

je skladanje teh okoliščin samo »slučajno«.

Na vprašanje predsednika, če je izkoristil položaj Konjevića za svoje namene, je obtoženec izjavil, da je to izkoristil »materijalno - faktično«, drugače pa ne. Zatem je obtoženi Jovanović v nasprotju s tem, kar je včeraj trdil pred sodiščem, priznal, da ga Konjević ni niti prosil niti silil, naj mu omogoči, da se vidi z Mačkom. S tem je propadel novi pokušaj obtoženega Jovanovića, da bi prevahal sodišče in da bi krivdo za svoje izdajalsko delo prevahal na drugega.

Med preiskavo je bil obtoženi Jovanović večkrat vprašan o zvezah z begunsko reakcijo v inozemstvu, zlasti z Mačkom, vendar pa je vedno odločno zankal, da bi imel kakršne koli zveze. Danes so pred sodiščem prečitali še odstavek iz zapisnika preiskave, iz katerega je razvidno, da je obtoženi Jovanović hotel prikriti svoje izdajalsko delo in prevarati sodišče.

Na predsednikovo vprašanje »Kaj pravite o dr. Mačku, ali odobravate delo in bivanje v inozemstvu?«, je obtoženi Jovanović v preiskavi odgovoril: »Ne odobravam tega, zaradi česar je zapuščil svojo deželo v času osvoboditve. Slišal sem, kaj dela, in to obsojam, kakor tudi vsako delo emigracije proti redu, ki se je ustalil v Jugoslaviji. Večkrat sem ponovil in govoril, da z jugoslovansko emigracijo nisem imel nobenih zvez in da od nje nišesar ne pričakujem, kakor tudi ne pričakujem pomoči iz inozemstva.«

Predsednik: Ali ste bili v preiskavi vprašani o Mačku?

Obt. Jovanović: Da.

Obt. Jovanović: Do sem (pokaže na vrat).

Priča: Bilo me je smej. To je bil najtežji trenutek v mojem življenju. Jaz in tovariš Milojević sva se zavedla: »Mar smo prišli zato semkaj, da naš voditelj tako žalostno konča.« Toliko o prvem sestanku po osvoboditvi Beograda.

Med zasliševanjem priči je obtoženi Jovanović večkrat pokušal vplivati na njihove izpovedbe, pri čemer jih je napadal ali na razne načine obkroval. Tako je priči Čopiću pokušal vsiliti izjave, ki jih ni dal ali ki niso imele zveze z zadevami, zaradi katerih je obtožen Jovanović. Zato je tožilec dr. Hrncević izjavil naslednje:

»Tovariš predsednik, prosim vas, da na to pazite. Na tej razpravi je padlo s strani obtoženega Jovanovića več težkih namigavanj. Prosim vas, da pri ocenjevanju izpovedb priči, kakor tudi izpovedb obtoženega, zlasti upoštevate to dejstvo, da bi lahko domneli način obrambe obtoženega Jovanovića.«

Po Nikoli Čopiću je bil zaslišan Boris Duz, ki je govoril o sestanku z

ni. Sedaj je Beograd osvobojen in treba bo obnovljati deželo. Odsel sem k Jovanoviću ženi in rekel: »Mi smo stik vzpostavili, toda na žalost se tovariš zelo jezijo. Dragoljubu sporočite, naj takoj pride.« Ko smo to sporočili, so prišli v stanovanje neki tovariši oficirji in jo vprašali, kje je Dragoljub. »Saj bo prišel« — je rekla. Na vprašanje, odkod bo prišel, je odgovarjala neodločno. »Dobro, ali veste — vsaj za kraj, kje je?« — »Ne vem.« — »Ali veste vsaj za okolič?« — »Ne vem.« — »Prosim, potem pa odprite sobo, da vidimo.« Tedaj so iz sobe na našo žalost in sramoto pripeljali Dragoljuba zakrinkanega. Brada mu je segala do pasu. (Smeh).

Obtoženi Jovanović: »Do pasu?«

Priča: Da. Takrat sem vprašal: »Kaj pa je to, razgovarjamo se o njegovem prihodu, on pa je tu.«

Predsednik: Ali ste imeli veliko brado?

Obt. Jovanović: Do sem (pokaže na vrat).

Priča: Bilo me je smej. To je bil najtežji trenutek v mojem življenju. Jaz in tovariš Milojević sva se zavedla: »Mar smo prišli zato semkaj, da naš voditelj tako žalostno konča.« Toliko o prvem sestanku po osvoboditvi Beograda.

Med zasliševanjem priči je obtoženi Jovanović večkrat pokušal vplivati na njihove izpovedbe, pri čemer jih je napadal ali na razne načine obkroval. Tako je priči Čopiću pokušal vsiliti izjave, ki jih ni dal ali ki niso imele zveze z zadevami, zaradi katerih je obtožen Jovanović. Zato je tožilec dr. Hrncević izjavil naslednje:

»Tovariš predsednik, prosim vas, da na to pazite. Na tej razpravi je padlo s strani obtoženega Jovanovića več težkih namigavanj. Prosim vas, da pri ocenjevanju izpovedb priči, kakor tudi izpovedb obtoženega, zlasti upoštevate to dejstvo, da bi lahko domneli način obrambe obtoženega Jovanovića.«

Po Nikoli Čopiću je bil zaslišan Boris Duz, ki je govoril o sestanku z

V Cerknem so proslavili četrto obletnico ustanovitve Vojkove brigade

V nedeljo so se v Cerknem zbrali boreci in borce Vojkove brigade kakor tudi tovariši iz ostalih enic IX. korpusa, da svestno proslavijo obletnico ustanovitve Vojkove brigade.

Cerkliani, ki so med narodno osvobodilno borbo preživeli mnogo težkih pa tudi veselih dni z borce IX. korpusa, zlasti pa z Vojkovi, so se že teden dni prej začeli pripravljati za priščen sprejem bivših partizanov. Trg so okrasili s slavaloki, zastavami, zelenjem, z borbenimi gesli in z velikimi slikami maršala Tita, Edvarda Kardelja in Janka Premrla - Vojaka. Napis po hišah so označevali nekdanje sedeže različnih enic IX. korpusa, ki so se večkrat stalno nastanile v Cerknem.

Ob 10. dopoldne je zbor Vojkovecev otvoril sekretar izvršnega odbora OF okraja Idrija, tov. Miklavž, nakar je spregovoril tov. Frane Leskošek - Lukana, minister za industrijo in rudarstvo. — Prikazal je lik Janka Premrla Vojka kot zgled primorskega borca ter velike uspehe herojske borbe vseh ostalih primorskih partizanov.

Za njim je govoril tov. Borštinar, minister za lokalni promet in bivši

komandant IX. korpusa, ki je poudaril pomen kongresa novoustanovljene Zveze borcev narodno osvobodilne voje. Pozval je primorske borce, naj pomagajo sedaj pri izvedbi nalog petletnega plana z enakimi napori in borbenim poletom kakor nekdaj v težkih bojih za svobodo. Podpolkovnik Slavko Vrhovec je v imenu IV. armije pozdravil Vojkove, primorske partizane in ostalo primorsko ljudstvo, ki so v skupni borbi zadali mnogo težkih izgub sovražniku in ga končno izgnali z naše zemlje. Podpolkovnik Milan Tomine je opisal heroja Vojka kot borca, ki je s svojimi neštetiimi junaki dejali in borbeno besedo navduševal svoje borce za neprestan boj proti okupatorju.

Po zboru je podpolkovnik Tomine položil venec na grob 47 padlih borcev, ki so bili žrtve izdajalcev iz znanega zahrbtnega napada na Cerkno v januarju 1944. Recitacija in pesem sta zaključili svečano počastitev ob grobu, ki so ga nato pionirji okrasili s cvetjem.

Zbora Vojkovecev in počastitev ob grobu se je udeležilo okrog 4000 ljudi, po večini bivših borcev in bork ednic IX. korpusa. Prišli so pa tudi dru-

gosti, ki so hoteli spoznati kraje, ki so bili vojaško, politično in kulturno središče osvobodnega ozemlja med narodno osvobodilno borbo.

Popoldne so si Vojkovi in ostali udeleženci skupno ogledali partizansko bolnišnico SVBP »Franja«, nato pa prisostvovali mitingu, ki je gledalce navdušil z bogatim kulturno-prosvetnim sporedom.

V Cerknem so nato še pozno v noč odmevale partizanske pesmi, ki so vzbujale spomine na borbene dni med narodno osvobodilno borbo. Vojkovi, ostali partizani in primorsko ljudstvo so tako svestno in pristrano počastili četrto obletnico ustanovitve Vojkove brigade, ki se je zgledno borila za osvoboditev domovine.

VI. celjska mladinska delovna brigada je postala udarna

Te dni se je tudi VI. celjski mladinski delovni brigadi »Dušana Krajgerja« izpolnila želja, da je dobila pohvalno priznanje od štaba V. sektorja za dobro delo in uspehe, ki jih je dosegla v delovnem nalogu. Kljub temu, da se je številčno stanje brigade od prihoda na progi doslej znižalo od 195 na 52, so graditelji in graditeljice vestno in častno izpolnili svojo nalogo. Ostali mladinci so se odzvali pozivu na razne načine, da bi se med delom na progi tudi strokovno izobražili in usposobili za vodstvo in izvedbo velikih nalog, ki nas čakajo v petletnem planu.

Proglasitev za udarno brigado smo proslavili s tabornim ognjem ob udeležbi sosedne brigade. Zavedajoč se pomena častnega naziva udarne brigade, se je vsa brigada prijavila, da bo ostala 15 dni preko roka na progi, a 68% brigadirjev bo ostalo na progi do njene dovršitve, da bodo mogli prisostvovati svečani proslavi v Sarajevu.

Čmer Slavko

Tovariš, tovarišica, ali si že redni podpornik Socialnega fonda OF?

gosti, ki so hoteli spoznati kraje, ki so bili vojaško, politično in kulturno središče osvobodnega ozemlja med narodno osvobodilno borbo.

Popoldne so si Vojkovi in ostali udeleženci skupno ogledali partizansko bolnišnico SVBP »Franja«, nato pa prisostvovali mitingu, ki je gledalce navdušil z bogatim kulturno-prosvetnim sporedom.

V Cerknem so nato še pozno v noč odmevale partizanske pesmi, ki so vzbujale spomine na borbene dni med narodno osvobodilno borbo. Vojkovi, ostali partizani in primorsko ljudstvo so tako svestno in pristrano počastili četrto obletnico ustanovitve Vojkove brigade, ki se je zgledno borila za osvoboditev domovine.

VI. celjska mladinska delovna brigada je postala udarna

Te dni se je tudi VI. celjski mladinski delovni brigadi »Dušana Krajgerja« izpolnila želja, da je dobila pohvalno priznanje od štaba V. sektorja za dobro delo in uspehe, ki jih je dosegla v delovnem nalogu. Kljub temu, da se je številčno stanje brigade od prihoda na progi doslej znižalo od 195 na 52, so graditelji in graditeljice vestno in častno izpolnili svojo nalogo. Ostali mladinci so se odzvali pozivu na razne načine, da bi se med delom na progi tudi strokovno izobražili in usposobili za vodstvo in izvedbo velikih nalog, ki nas čakajo v petletnem planu.

Proglasitev za udarno brigado smo proslavili s tabornim ognjem ob udeležbi sosedne brigade. Zavedajoč se pomena častnega naziva udarne brigade, se je vsa brigada prijavila, da bo ostala 15 dni preko roka na progi, a 68% brigadirjev bo ostalo na progi do njene dovršitve, da bodo mogli prisostvovati svečani proslavi v Sarajevu.

Čmer Slavko

Tovariš, tovarišica, ali si že redni podpornik Socialnega fonda OF?

gosti, ki so hoteli spoznati kraje, ki so bili vojaško, politično in kulturno središče osvobodnega ozemlja med narodno osvobodilno borbo.

Popoldne so si Vojkovi in ostali udeleženci skupno ogledali partizansko bolnišnico SVBP »Franja«, nato pa prisostvovali mitingu, ki je gledalce navdušil z bogatim kulturno-prosvetnim sporedom.

V Cerknem so nato še pozno v noč odmevale partizanske pesmi, ki so vzbujale spomine na borbene dni med narodno osvobodilno borbo. Vojkovi, ostali partizani in primorsko ljudstvo so tako svestno in pristrano počastili četrto obletnico ustanovitve Vojkove brigade, ki se je zgledno borila za osvoboditev domovine.

VI. celjska mladinska delovna brigada je postala udarna

Te dni se je tudi VI. celjski mladinski delovni brigadi »Dušana Krajgerja« izpolnila želja, da je dobila pohvalno priznanje od štaba V. sektorja za dobro delo in uspehe, ki jih je dosegla v delovnem nalogu. Kljub temu, da se je številčno stanje brigade od prihoda na progi doslej znižalo od 195 na 52, so graditelji in graditeljice vestno in častno izpolnili svojo nalogo. Ostali mladinci so se odzvali pozivu na razne načine, da bi se med delom na progi tudi strokovno izobražili in usposobili za vodstvo in izvedbo velikih nalog, ki nas čakajo v petletnem planu.

Proglasitev za udarno brigado smo proslavili s tabornim ognjem ob udeležbi sosedne brigade. Zavedajoč se pomena častnega naziva udarne brigade, se je vsa brigada prijavila, da bo ostala 15 dni preko roka na progi, a 68% brigadirjev bo ostalo na progi do njene dovršitve, da bodo mogli prisostvovati svečani proslavi v Sarajevu.

Čmer Slavko

Tovariš, tovarišica, ali si že redni podpornik Socialnega fonda OF?

gosti, ki so hoteli spoznati kraje, ki so bili vojaško, politično in kulturno središče osvobodnega ozemlja med narodno osvobodilno borbo.

Popoldne so si Vojkovi in ostali udeleženci skupno ogledali partizansko bolnišnico SVBP »Franja«, nato pa prisostvovali mitingu, ki je gledalce navdušil z bogatim kulturno-prosvetnim sporedom.

V Cerknem so nato še pozno v noč odmevale partizanske pesmi, ki so vzbujale spomine na borbene dni med narodno osvobodilno borbo. Vojkovi, ostali partizani in primorsko ljudstvo so tako svestno in pristrano počastili četrto obletnico ustanovitve Vojkove brigade, ki se je zgledno borila za osvoboditev domovine.

VI. celjska mladinska delovna brigada je postala udarna

Te dni se je tudi VI. celjski mladinski delovni brigadi »Dušana Krajgerja« izpolnila želja, da je dobila pohvalno priznanje od štaba V. sektorja za dobro delo in uspehe, ki jih je dosegla v delovnem nalogu. Kljub temu, da se je številčno stanje brigade od prihoda na progi doslej znižalo od 195 na 52, so graditelji in graditeljice vestno in častno izpolnili svojo nalogo. Ostali mladinci so se odzvali pozivu na razne načine, da bi se med delom na progi tudi strokovno izobražili in usposobili za vodstvo in izvedbo velikih nalog, ki nas čakajo v petletnem planu.

Proglasitev za udarno brigado smo proslavili s tabornim ognjem ob udeležbi sosedne brigade. Zavedajoč se pomena častnega naziva udarne brigade, se je vsa brigada prijavila, da bo ostala 15 dni preko roka na progi, a 68% brigadirjev bo ostalo na progi do njene dovršitve, da bodo mogli prisostvovati svečani proslavi v Sarajevu.

Čmer Slavko

Tovariš, tovarišica, ali si že redni podpornik Socialnega fonda OF?

gosti, ki so hoteli spoznati kraje, ki so bili vojaško, politično in kulturno središče osvobodnega ozemlja med narodno osvobodilno borbo.

Popoldne so si Vojkovi in ostali udeleženci skupno ogledali partizansko bolnišnico SVBP »Franja«, nato pa prisostvovali mitingu, ki je gledalce navdušil z bogatim kulturno-prosvetnim sporedom.

V Cerknem so nato še pozno v noč odmevale partizanske pesmi, ki so vzbujale spomine na borbene dni med narodno osvobodilno borbo. Vojkovi, ostali partizani in primorsko ljudstvo so tako svestno in pristrano počastili četrto obletnico ustanovitve Vojkove brigade, ki se je zgledno borila za osvoboditev domovine.

VI. celjska mladinska delovna brigada je postala udarna

Te dni se je tudi VI. celjski mladinski delovni brigadi »Dušana Krajgerja« izpolnila želja, da je dobila pohvalno priznanje od štaba V. sektorja za

Grški problem pred skupščino OZN

Grški narod naj sam odloča o svoji usodi

sef ukrajinske delegacije Manuiski o pravih namenih ameriškega vmesavanja v notranje zadeve Grčije

New York, 5. okt. (Tanjug) Na seji političnega komiteja Generalne skupščine 3. oktobra se je nadaljevalo razpravljanje o tako imenovanem grškem vprašanju. Seš ukrajinske delegacije Manuiski je imel pomemben govor, v katerem je opozoril na stvarne namene ZDA glede tako imenovanega grškega vprašanja.

Med drugim je dejal: »Ameriška delegacija želi Generalno skupščino pripraviti, da je Grčija miroljubna država, ki jo ogražajo Albanijska, Bolgarska in Jugoslavija, vendar dokazuje zgodovina, da vodijo napadalno politiko reakcionarni režimi, ki so jim potrebne pustolovščine, da se lahko obdržijo na oblasti. Zgodovina nas prav tako uči, da države, ki so zgrajene na temeljih ljudske demokracije, kot so n. pr. Jugoslavija, Bolgarska in Albanija, ne morejo imeti

nobenih napadalnih namenov. Resnično demokracije dežele so za čim bolj prijateljsko sodelovanje med narodi vsega sveta.

Toda delegacija ZDA gre preko naukov zgodovine in zahteva, da naj Generalna skupščina obsodi demokracije vlade Albanije, Bolgarske in Jugoslavije in da grški reakcionarni krogom proste roke za nadaljevanje napadalne politike nasproti severnim sosedom. Ustanovitev stalne obmejne komisije na Balkanu ima namen, odvrniti pozornost svetovnega javnega mnenja od vmesavanja ZDA v grške notranje zadeve in prikriti ekspanzionistično politiko ZDA v sredozemskem bazenu. Ukrajinska delegacija smatra, da bi bila samo ena rešitev pravična in učinkovita: umaknitev britanskih čet in prepoved, da bi katera druga država poslala svoje čete v Grčijo.

Grški narod mora dobiti svobodo, da bo lahko sam odločil tako v vprašanjih notranje, kakor tudi v vprašanjih zunanje politike Grčije.

Predstavnika Nove Zelandije in Belgije sta se izrekla za ustanovitev obmejne komisije na Balkanu.

Na seji komiteja št. 4 so razpravljali o načrtu sporazuma o varstvu nad otokom Nauru pri Maršalskih otokih v Tihem oceanu. Od 1. 1914.—1919. je bil ta otok nemška kolonija, l. 1919. pa ga je Društvo narodov izročilo britanskemu imperiju kot ozemlje pod mandatom. Načrt sporazuma so predložile Avstralija, Nova Zelandija in Velika Britanija. Komite je ustanovil pododbor sestojel iz 12 članov, ki bodo razpravljali o predloženem načrtu. V pododboru so tudi delegati SSSR in Jugoslavije.

Osvojiteljna borba kitajskega naroda

Kitska ljudska armada prodira v predele osrednje Kitajske

Zmagovite čete kitajske ljudske armade so odrezale Mandžurijo od Kitajske in prodirajo sedaj proti Nankingu

London, 5. okt. (Tanjug) Sile demokracije ljudske armade Kitajske, ki so v zadnjih 14 mesecih uničile polovico Cankajskih čet, opremljenih z ameriškim orožjem, so pričele sedaj protiofenzivo in prenesle boje v srednjo Kitajsko, kjer je tudi že državljanska vojna. Enote demokracije ljudske armade so že prekorčile reko Jangce in prodirajo proti prestolnici Nankingu.

Na zopet osvojenih ozemljih se sporedno z ofenzivo izvaja agrarna reforma in uvaja demokracija oblast. Kmeti na osvobojenem ozemlju stopajo v vrsto demokracije armade in se odločno bore proti Cankajskemu poskusu, da bi znova vzpostavila diktaturo v tem področju. Ofenziva demokracije armade dokazuje popoln neuspeh Kuomintangovih vojni načrtov, da bi s pomočjo Američanov uničil osvojenno področje. 160.000 vojakov, t. j. nad polovico Kuomintangovih čet, je dezertiralo ali pa so bili ujeti. Cankajskimi novimi rekruti se manj žele, da bi se borili za njega. To je glavni vzrok Kuomintangovih vojaških porazov.

Z ofenzivo narodne demokracije

armade se pričinja novo obdobje v državljanski vojni na Kitajskem. Narodne sile so prvič prenesle borbo velikega obsega na Kuomintangovo ozemlje in se bore za osvoboditev več kot polovice države.

Nanking, 5. okt. (AFP) Čete ljudske demokracije armade so zasedle večeraj petrolejsko središče Jenčang v severnem Šansiju in popolnoma obkolile mesto Jenan. Drugi oddelki ljudske demokracije armade so odrezali Mandžurijo od ostale Kitajske, presekali so namreč progo Peking—Mukden na treh krajih.

Prav tako poročajo, da so čete ljudske demokracije armade prodrele do morja južno od pristanišča Hulutao.

V zvezi z operacijami na področju vzhodno od Tapih planin, kjer so oddelki generala Liu Po Čana po vdoru v Vuvel prodrl 60 km pred Nanking, poročajo česopisna agencija »Nova Kitajska«, da so v mestu vzpostavili preko vojaških sodišče. Na tem področju je bilo 11. septembra osvojenno mesto Cao Sin poleg Hov Čana, Sušonga, Tungšonga in Lučana.

ga. Osvoboženo je tudi mesto Hsinui, 50 milj od Hankova. V severnem Šansiju je obkoljenih 7 Kuomintangovih brigad pod generalom Hu Čung Nanom, ki so tik pred uničenjem. Sile generala Čen-kong napredujejo v zapadni smeri ob progi proti Lungaju in so uničile Kuomintangovo brigado, ki jim je hotela zapreti pot.

Cankajšek nadaljuje s pritiskom na polotoku Kiaotung v smeri Sečeda, vendar se je 14. septembra okrog 2000 ljudi iz 68. Kuomintangove divizije uprlo in prestopilo k oddelkom ljudske armade v zapadnem Santungu.

AFP poroča, da so čete narodne demokracije armade Kitajske presekale v Mandžuriji dva ozka pasja, ki sta se v rokah Cankajskih čet. V Mukdenu in Šanghajvanu je proglašeno obsedeno stanje. Pomočnik poveljnika Kuomintangovih čet v Mandžuriji general Čeng Tung Kuo je moral priznati, da je položaj resen. Druga visoka vojaška osebnost je izjavila predstavnikom tiska, da se bodo morale Kuomintangove čete umakniti iz Čangčunga, Kirine in Se-pingkaia.

Grško-turški vojaški razgovori

Atene, 5. okt. (Tass) Ves grški tisk je preplavljen s poročili o grško-turških vojaških razgovorih. Monarhohastična »Elinikon Ema« in »Akropolis« poročata, da bo t. j. d. dni podpisana sporazuma o ustanovitvi skupnega grško-turškega štaba, na čelu katerega bo ameriški general z uradno vlogo koordinatorja in organizatorja. Časopisi poudarjajo, da je ta sporazum daljnosežnega pomena in da bo predstavljal sestavni del splošnega sredozemskega obrambnega sistema.

Med razgovori so prišli po poročilih atenskega tiska na dan težave zaradi pogojev, ki jih je postavila Turčija. Po podatkih, s katerimi razpolaga »Rizospastis«, zahteva Turčija odstop nekaj manjših otokov Dodekaneškega otočja in turško čeno na Rodosu — največjem dodekaneškem otoku. »Elefterik« dodaja, da predlagajo Turki skupno grško-turško oblast nad zapadno Makedonijo, češ da je to potrebno zaradi zaščite turške manjšine.

Vsestranska aktivnost partizanov

Atene, 6. okt. Radijska postaja grške demokracije armade je oddajala 5. oktobra naslednje poročilo vrhovnega štaba o operacijah grške demokracije armade:

Dne 29. septembra so enote štaba Raicon napadle pri vasi Hromio na področju Kožane vladne vojaške sile, ojačane s 120 pripadniki monarhohastične obrambe. Borba je bila zelo huda in je imel sovražnik 40 mrtvih in veliko število ranjenih. Zaplenjeno je bilo mnogo orožja in opreme. Demokracije čete so imele 4 mrtve in 6 ranjenih.

Dne 30. septembra so enote štaba Raicon nepričakovano napadle močno utrjene sovražne skupine na gorah Megaloplatanos—Monastirli. Sovraž-

nik je imel tudi dva topa. S silovitim napadom naših borec je bil sovražnik razbit in je v paničnem begu zapustil svoje položaje. Naši borci so dolgo preganjali sovražnika, čigar izgube znašajo 15 mrtvih in 19 ranjenih. Mi smo imeli le dva lažje ranjena. Zaplenili smo veliko količino vojnega materiala.

Istega dne so enote štaba Raicon napadle pri vasi Polipatanos na področju Vicaa pripadnike monarhohastične obrambe, ki so se tam utrdili. Sovražnik je bil razbit. Zaplenjeno je mnogo materiala.

Dne 2. oktobra so enote štaba Raicon napadle z ročnimi granatami in avtomatskim orožjem obrambni položaj sovražnika na planini Vaporsios na področju Vicaa. Sovražnik je imel 6 mrtvih, medtem ko število ranjenih ni ugotovljeno. Istega dne so naše enote napadle velike sovražne sile, ki so s skrbno pripravo krenile iz kraja Megali Dibra proti Delaviki pri Lerinu. Partizani so sovražnika preganili iz njegovih oporišč. Sovražnik je imel velike izgube.

15.000 uradnikov odpuščenih

Atene, 5. okt. (UP) Finančni minister Helms je izjavil, da bo 15. okt. v skladu s programom o redukciji, ki so ga odobrili Američani, 5000 državnih uradnikov odpuščenih iz službe. V prihodnjih dveh mesecih bo odpuščenih še 10.000 uradnikov.

14 smrtnih obdov v Drami

Atene, 5. okt. (UP) Izredno vojaško sodišče v Drami je obsodilo na smrt 14 oseb, med njimi 4 ženske, izmed 25 oseb, ki so bile obtožene, da so podpirale osvobodilno borbo grškega naroda na področju Kavale. Ostali so bili obsojeni na različne časovne kazni.

Konferenca namestnikov zunanjih ministrov o usodi italijanskih kolonij

London, 5. okt. (Ass. Pr.) V petek se je v Londonu začelo zasedanje namestnikov ministrov za zunanje zadeve štirih velikih sil, ki bodo razpravljali o bodočnosti bivših italijanskih kolonij. Britanijo zastopa Noel Charles, bivši britanski veleposlanik v Rimu; Sovjetsko zvezo Georgij Zarubin, sovjetski poslanik v Londonu, Francijo — Rene Masigli, veleposlanik v Londonu; Združene države Waldemar Galman.

Konferenca je bila sklicana na podlagi odredbe mirovne pogodbe z Italijo, ki določa, da morajo velesile sprejeti sklep o bodočnosti italijanskih kolonij eno leto po uveljavitvi mirovne pogodbe.

Na današnji otvoritveni seji, ki je bila tajna, je bilo sklenjeno, da bo prihodnji teden predsedoval sestankom konferenca šef sovjetske delegacije veleposlanik Zarubin. Dolžnost predsednika bodo izmenjevali vsak teden opravljal vsi šefi delegacij štirih velikih sil. Dalje je bilo sklenjeno, da bodo predstavniki posameznih držav

dajali neodvisno drug od drugega obvestila tisku v svojem imenu, ne pa v imenu konference.

O samem predmetu konference na otvoritveni seji niso razpravljali, ampak je bil deležom samo razdeljen seznam glavnih vprašanj, ki jih bodo obravnavali na prihodnjih sejah. Vendar ima med temi vprašanji poseben pomen vprašanje pristojnosti komisij, ki bodo poslale na posamezne predele italijanskih kolonij, zlasti vprašanje, ali naj ugotovijo samo dejansko stanje, ali naj dajo priporočila o bodoči upravi v vposameznih kolonijah. Drugo važno vprašanje je določitev držav, ki bodo povabile k sodelovanju pri reševanju usode italijanskih kolonij.

Avstralija in Egipt sta že predložila konferenci svoje zahteve glede italijanskih kolonij. Ze od prej se smatra, da želi dobiti Britanija izključno nadzorstvo nad Somalijo. Po drugi strani se govori, da Amerika posveča posebno pozornost Tobruku, iz katerega želi napraviti svoje oporišče.

Čsl. minister za Industrijo v Sofiji

Sofija, 5. okt. (Tanjug) Češkoslovaški industrijski minister Bohumil Laušman, ki je prišel v Sofijo, je priredil sestanek s predstavniki tiska. V svoji izjavi je poudaril enotnost strank Narodne fronte Češkoslovaške proti domačim izdajalcem, ki so vzdrževali zveze z reakcionarnimi krogi v inozemstvu.

Govoreč o gospodarskem življenju Češkoslovaške, je minister Laušman dejal, da je bila letošnja žetev tako slaba, da bo morala Češkoslovaška uvoziti 50.000 vagonov žita in sicer v glavnem iz Sovjetske zveze.

Minister Laušman je končno izjavil, da na Češkoslovaškem s veseljem pričakujejo bližnji sklenitev bolgarsko-češkoslovaške pogodbe o sodelovanju in mesebojni pomoči.

Peklenski stroji v prostorih KP Avstrije v Pegau

Dunaj, 5. okt. (Tanjug) V noči med 2. in 3. oktobrom so eksplodirali v prostorih Komunistične partije Avstrije v krajih Pegau in Frohneiten v britanski okupacijski coni peklenjski stroji, ki so jih položili avstrijski nacistični elementi. V Gradcu je bilo nadalje po ulicah polno letakov s podpisom »monarhistični partizani Avstrije«. Vsebinska letakov spominja po fašističnem načinu izražanja na kampanjo avstrijske fašistične organizacije »Heimwehr«.

»Oesterreichische Volkstimme« poudarja, da sta oba dogodka posledica protikomunistične politike ministra za zunanje zadeve dr. Gruberja in podtajnika notranjega ministristva Grafa.

Voditelji »Vojaške zveze«

Sofija, 5. okt. (Tanjug) Sofijsko oblasno sodišče bo pričelo 8. t. m. razpravo zoper vodilna člana vojaške fašistične ilegalne organizacije »Vojaška zveza«, generala Kirila Staneva in polkovnika Dimitra Stamboldžijeva. Obtoženih je nadalje 37 višjih in nižjih oficirjev.

Preiskava proti caranističnim zarotnikom končana

Bukarešta, 5. okt. »Romania Libera« poroča, da je končana preiskava o nacional-caranistični zaroti. V zadnjih dneh sta bila zaslšana Dinu Bratianu in Tittel Petrescu, ki bosta nastopila kot priči na razpravi, ki se bo pričela v prvi polovici oktobra.

Indonezijska se ne bo nikdar podredila kolonizatorjem

Haag, 3. okt. (Tass). Holandski list »De Warhaid« objavlja naslednjo izjavo, ki jo je dal bivši predsednik indonezijske vlade Sarir njegovemu dopisniku:

Indonezijski republikl je uspelo vzdržati v trdi in neenaki borbi ne glede na ogromno premoč nizozemske vojske, posebno v tankih in v letalstvu in čeprav razpolaga Nizozemska z velikim številom čet. Republika se ne bo nikdar podredila nizozemskim kolonizatorjem. Nacionalna enotnost Indonezijcev se vsak dan bolj krepi.

Saragatovci rešili De Gasperijevo vlado

Rim, 5. okt. (Un. Pr.) Včeraj je bila v ustavodajni skupščini končana razprava o politiki De Gasperijeve vlade in je bilo glasovanje o predloženih resolucijah glede vprašanja zaupnice.

Ob pričetku razprave je prebral zunanji minister grof Storza pismo italijanske veleposlanika iz Washingtona o sklepu predsednika Trumana in zunanjega ministra Marshalla, da se ZDA odpovedujejo svojemu delu reparacij glede italijanske flote. Hotel je vsekarer na ta način vplivati na izid glasovanja v nezaupnici. Grof Storza je prebral to pismo kljub protestu komunističnih poslancev, ki so naglašali, da sporočila, ki je označeno kot tajno, ni treba objavljati.

Med razpravo je generalni sekretar KP Italije Palmiro Togliatti najprej obsodil imperialistično politiko ZDA, ki je zasnovana na grožnjah z novo vojsko, nakar je izjavil »Zahtevamo, naj Italija vodi tako zunanjo politiko, ki bo ohranila neodvisnost države pred vsemi vojnimi hujskači. Komunisti ne morejo sodelovati v nobeni

vladi, ki bi bila podobna sedanji.« Predsednik socialistične stranke Pietro Nenni je poudaril, da bo njegova stranka še nadalje sodelovala s Komunistično partijo.

Zaključujoč debato, je predsednik vlade De Gasperi obsodil delavske stavke, ker po njegovem mnenju sindikat »ni treba voditi politik«. Po njegovih besedah je bilo v Italiji v avgustu 259, v septembru pa nad 400 stavk, pri katerih je sodelovalo okrog 4.400.000 delavcev.

De Gasperi je izjavil, da ne more sodelovati s komunisti in da stara koalicijska vlada danes ne bi mogla uspešno delati.

Pri glasovanju o zaupnici je dobila De Gasperijska vlada 271 glasov, medtem ko je za prvo resolucijo o nezaupnici glasovalo 178, za drugo 224, za tretjo resolucijo o nezaupnici pa 236 poslancev.

Po pisanju »Unita« so De Gasperi rešili kvalunkviti in Saragatovi socialistični desidenti.

Vodilni ameriški politiki so tesno povezani z velekapitalom

New York, 5. okt. (Tanjug) Na zborovanju komiteja ameriških veteranov na vsučilišču Harvard v Cambridgeu v državi Massachusetts je bilvi podpredsednik ZDA Wallace obtožil Wall Street, da vodi državo v vojno.

Monopolisti so po vojni zelo utrdili svoje položaje. Ljudje, ki imajo danes v vladi visoke položaje, so tesno povezani z velekapitalom.

Med te ljudi je treba prišteti tudi ministra za narodno obrambo Forrestala, pomočnika ministra za zunanje zadeve Roberta Lovetta in pomočnika ministra za vojsko generala Drapela, ki so zaradi svojih zvez z Wall Streetom neprimerni za položaje, ki jih imajo. Velike trdke imajo ogromne dobičke zaradi državnih naročil in valed usmerjenosti ameriške zunanje politike. Forrestal je bil pretesno povezan z nemškimi podjetjem

Farbenindustrie, da bi lahko zadovoljil tiste, ki hočejo za vedno pokopati nemško vojno industrijo. Kar se tače Lovetta, je Wallace poudaril, da mora država bankirje nadzirati, ne pa da oni vodijo državo.

O generalu Draperu je Wallace rekel, da je tudi povezan z monopolističnim družbo, Dupont, Rid in Morgan. General Draper spada med ljudi, ki so odgovorni, da so ZDA spremenile politiko do Nemčije, ker ne preganjajo več nacizma, ampak ga hočejo celo obnoviti.

Marshallov prvotni načrt je sedaj dejansko zamenjen s Hooverjevimi načrtom, ki hoče obnoviti Nemčijo k. branik monopolističnega kapitala. Od konca vojne do danes so trstni uničili več kakor 1900 industrijskih in rudarskih podjetij in tako še povečali svoj vpliv v gospodarstvu in državni upravi.

Zakaj je Amerika proti zahtevam avstrijskih sindikatov

Dunaj, 3. okt. (Tanjug). Dne 20. maja je poslala Zveza avstrijskih sindikatov Zavezniškemu kontrolnemu svetu za Avstrijo poslanico, v kateri je med drugim zahtevala odpravo meje med posameznimi okupacijskimi conami Avstrije, dovoljenje za potniške blagovni promet, odpravo cenzure, izročitev vseh radijskih postaj avstrijski vladi, zadostne količine življenjskih potrebščin in evrovine (posebno premog za avstrijsko industrijo).

Predstavniki Zveze avstrijskih sindikatov so nato zahtevali, da naj avstrijske oblasti razporedijo obstoječe zaloge za potrebe notranje potrošnje in izvoza, ustalitev cen in mezd, odpravo vojaške uprave in pristojnosti vojaških sodišč za avstrijske državljane in odstranitev razseljenih oseb iz Avstrije.

Ob tej priliki je dopisništvo Tassa na Dunaju objavilo naslednje poročilo:

Sovjetska pomoč Egiptu v borbi proti koleri

Kairo, 5. okt. (Tass) V zvezi z epidemijo kolere, ki se je pojavila v Egiptu, se je egiptska vlada obrnila na vlado Sovjetske zveze s prošnjo za sanitarno pomoč. Sovjetska vlada je ugodila prošnji Egipta in bo brezplačno poslala milijon epruvet serumov proti koleri, ki ga bodo uporabili za cepljenje prebivalstva.

Magnitogorsk — središče uralske industrije

Od arktičnih pokrajin do baškirskih in kazastanskih step se razteza množično gorsko pobočje, dežela samih gor. »Zlata zemlja« — tako so že od nekdaj nazivali Ural. Prekrasne povesi Bažova so ovekovečile ljubezen ruskega naroda to te mrke, veličastne prirode in bajnega bogastva.

Toda v sivem Uralu je danes drugačna, nova romantika. Vidimo jo v bojni elavi uralskih tankov, v orjaških plavžih Magnitogorska, v neskončnih tekočih travnikih željabin-skih traktorjev, električnih lučeh, ki razsvetljujejo celo najmanjše vasi in naselja sverlovskse oblasti.

Več ko 300 let je stara zgodovina plavžarskega Urala. A vsa ta tri stoletja ne moremo niti malo primerjati s poslednjimi 30 leti sovjetskega delovanja.

V dobi sovjetske vlade se je po duhovnih natiirih Lenina in Stalina spremenil zaostali, na pol tlačanski Ural v enega izmed poglavitnih industrijskih temeljev Sovjetske zveze, v svetlobo, zares zlato deželo napredujoče tehnike in kulture, deželo drznih novatorskih zamisli in brezmejnega požrtvovalnosti v delo novih ljudi.

Zdaj se Uraleci požrtvovalno borijo za izpolnitev svojih velikih obveznosti v vseovjetskem socialističnem

tekmovanju za proslavo 30 letnice velike Oktobrske socialistične revolucije.

Ponoči se odpravimo v plavž v Magnitogorsku

Radi bi obiskali Konstantina Habarova, odličnega delavca v plavžu št. 5.

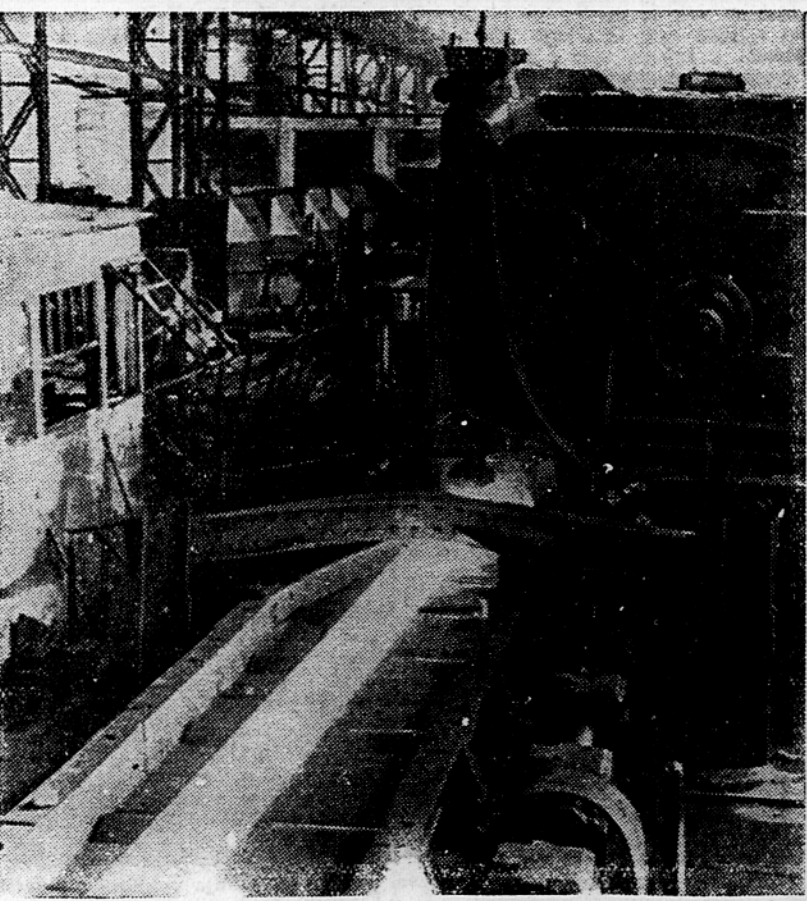
Habarov je le dve leti starejši kot njegovo mesto Magnitogorsk. Rojen je bil v naselju rastočega mesta blizu gore Atač. V otroških letih se je mali Kostja igral sredi žerjavov in bagrov, med skladiščnimi desk in sodčkov s cementom. Oče in starejši brat sta sodelovala pri gradnji mesta. Nato je odšel v šolo. Tedaj je bila šola v nezakurjeni, preluknjani baraki. Namesto šolske tabele so imeli kos furnirja. Začetek in konec šolskega pouka niso naznanjali z zvonom, temveč z udarci na odbijač železniškega vagona.

Kostja je bil vodja vseh mladih pionirjev Magnita. Pionirji so na stavbišču pobirali kovinske odpadke in jih oddajali. Risali so karikature leninob. Pomagal so graditi svoje mesto.

Leta 1940. je Kostja Habarov vstopil v kovinarsko obrtno šolo.

Stari mojster Andrej Ivanovič Borisjevič je seznanil mladince z delom v plavžih.

Borisjevič je svojo skupino prijel

Valjanje jekla v Magnitogorsku

privedel v plavž. Brizgajoče iskre slepeče razbeljenega curka kovine, življenje zraka v dimnikih, rdeče oči in od potu blesteči obrazi plavžarjev — vse to je Kostjo pretreslo. Takoj se je zavedel, kakšno težavno delo je taljenje železa, vendar ni spremenil svojega sklepa, da bo plavžar. Dne 22. junija 1941. je na plavžarskem mitingu stopil na oder in pred množico delavcev izjavil:

»Hočem pomagati domovini! Pojdem na delo v plavž«.

V noči na 23. junij 1941 je Habarov opravil svoj prvi delovni dan pri plavžu.

Oče in mlajši brat Habarova sta padla v vojni. Dala sta svoje življenje za domovino kot stotine drugih Magnitogorcev.

Pri pečen ni bilo tistih, ki so odšli v vojno in tistih, ki so padli. Mladi fantje so junakoško stopili k plametiščem pečem in so se lotili dela pri ogromnem mehanizmu. Naučili so se taliti kovine za vojno industrijo. Vsak drugi topovski izstreljek, ki so ga spustili na sovražnika, je bil izdelan iz magnitogorskih kovin. Tovariši Stalin je zapisal: »Domovina in naša slavna Rdeča armada ne bosta nikdar pozabili požrtvovalnega dela Magnitogorcev za vedno večjo proizvodnjo in skrbno vojno industrije s kovinami.«

V plavžih je v letih 1941 — 1943 elalo 70 odstotkov mladincev. 54 mladih kovinarjev kombinata je bilo ilikovanih.

Konstantina Habarova smo dobili v njegovi čuvajnici. Svetlojasi, plečati

fant odkritega obraza nam je govoril o plavžih v značilnem jeziku tehničnega izobraženega človeka. Med govorjenjem je Habarov pozornost pazil na plavža. Tistega dne neki starejši plavžarski mojster zaradi bolezni ni prišel na delo in mladi delavec je »vodil plavž«. Tudi mi smo s Habarovim vred zrl na kazalec merilnih naprav, na zaklopke priprave za segrevanje plavžev, gledali smo skozi močno steklo in opazili, kako v peči poplesavajo beli plameni in se mešajo s črnimi, krožečimi drobiči.

»Plavž dela normalno,« nam je Habarov na kratko odgovoril, ko smo ga vprašali o uspehih posameznih izmen.

Človek mora poznati vsa skladnost tehnoloških procesov v takih veličastnih plavžih, da bi lahko ocenil ta odgovor, da bi razumel, kakšno odgovornost je prevzel ta dvajsetletni komсомолец. Prej so delali dvajset let v plavžih, preden je kdo dobil pravico, da sme voditi plavž.

»Tu je težko govoriti... Pojdite k meni domov. Seznanil vas bom z vso svojo družino,« nas je vedro povabil Habarov.

Prihodnji večer smo krenili na dom mladega strokovnjaka.

»Lejte, takole živim,« je veselo spregovoril Habarov, ko nam je pokazal svoje bivališče. »Imam dve sobi, centralno kurjavo, kopalnico, snolov vso udobnost. No, mati, ali se še spominjaš, kako smo nekoč senevali v karaki? Kako je bilo vse zatóhlo, majhno, tesno, da niti nisi vedel, kam bi postavil noge...«

Po Zlatogorcu

Fizkultura v petletnem planu

V petletnem obdobju mora fizkultura zajeti sleherno vas

Plenarno zasedanje Glavnega odbora Fizkulture zveze Slovenije

V soboto in nedeljo je bilo na Taboru plenarno zasedanje glavnega odbora Fizkulture zveze Slovenije, ki so se ga udeležili poleg članov Komisije za fizkulturo pri vladi LRS in celotnega glavnega odbora FZS tudi delegati okrajnih odborov in posameznih društev.

Zasedanje je otvoril predsednik FZS tov. Zoran Polić, ki je pozdravil delegata FISAJ-a Miroslava Kreačiča in ostale delegate, ter v svojem uvodnem govoru poudaril važnost tega zasedanja za bodoči razvoj fizkulture v Sloveniji, ki mora postati sestavni del petletnega plana. Tudi v fizkulturo mora priti plansko in sistematično delo.

Glavni sekretar FZS tov. vlado Juranič je nato podal obširen referat »Fizkultura v petletnem planu«, v katerem je poudaril, da se mora fizkultura plansko razvijati tako, da bo vedno pravilno in pravočasno zadovoljevala obče ljudske težnje. Zaradi tega sta Komite za fizkulturo pri vladi FLRJ in centralni odbor FISAJ-a na IV. plenumu v Sarajevu predložila petletni načrt razvoja fizkulture v Jugoslaviji, ki je v skladu s splošnim gospodarskim razvojem naše države. Naša fizkultura društva in aktivni imajo sedaj perspektivo za svoje delo in jasno postavljene naloge. Na razvoju fizkulture je globoko zainteresirana država in jo je zato vključila v petletni plan. S tem so zagotovljena vsa potrebna materialna sredstva za pospeševanje in razvoj fizkulture, ki je postala obče ljudska.

Petletni plan razvoja fizkulture predvideva, da se na osnovi ugotovljenih možnosti in organizacijskem pogledu, na osnovi povečanega življenjskega standarda, predvidene vzgoje kadrov in investicij v teku petih let poveča število aktivnih fizikulturistov na 750.000, to je trikrat več, kakor jih je bilo v letu 1939.

Na izvedbi tega plana ima tudi FZS svoj delež. Do leta 1951 mora zajeti 75.000 aktivnih fizikulturistov, tako da se bo v letu 1951 bavilo s fizkulturo v naši republiki 5% skupnega števila prebivalstva. Težnje bodočega dela

MINISTER ZORAN POLIČ

predsednik fizkulture zveze Slovenije

mora biti na vasi in v tovarnah, kjer še mnogokje vladajo zastarela naziranja.

Po planu bo imela vsaka tovarna svoj fizkulturni aktiv, in svoje fizkulture potrebe fizkulture 900 milijonov din. republiški plan pa 48 milijonov. Zgradili se bodo športni objekti zveznega, republiškega in lokalnega značaja. V Sloveniji je predvidena zgraditev osem fizkulturnih parkov, to je moderno urejenih stadionov za lahko atletiko in nogomet. Poleg tega se bo zgradilo v petletki še 76 fizkulturnih prostorov lokalnega značaja, tako da bodo vsi večji centri v Sloveniji razpolagali s primernimi prostori in napravami.

Kot zvezna gradnja je predvidena preureditev Planice, kjer se bo dogradila 130-metrška skakalnica, na novo zgradila 80-metrška ter dogradila 40-, 25- in 20-metrška skakalnica. Poleg tega se bodo v Planici zgradile

še druge športne naprave, kakor prostori za košarko, odbojko, tenis, drsališča in plavalni bazen. V raznih krajih Slovenije bo zgrajenih še 20 skakalnic za smuške skoke.

Za razvoj plavalnega športa je predvidena izgradnja pet plavalnih bazenov. Nadalje predvideva plan zgraditev šest planinskih domov in 25 fizkulturnih domov. Vsa šolska poslopja, ki se bodo gradila v dobi petletke, bodo imela telovadnice in telovadišča. Poleg tega pa je treba zgraditi še vrsto manjših športnih objektov za kmečke in sindikalne fizkulture aktivne. Razpoložljivi krediti se morajo povečati s prostovoljnimi delom članstva, v čemer daje vzgled Ljudska mladina Slovenije, ki se je že zavezala, da bo zgradila 30 fizkulturnih stadionov.

Za izvedbo plana pa je potrebno tudi določeno število strokovno usposobljenih kadrov. Potrebni so nad 1000 raznih fizkulturnih inštruktorjev ter nad 50 trenerjev, ki morajo biti dobri strokovnjaki in hkrati dobri vzgojitelji mladine. Za vodstvo organizacij in poučevanja na šolah je potrebnih 385 strokovnih moči in to 287 v srednji in 58 v višji šolski izobrazbi. V ta namen je bila v Ljubljani osnovana srednja fizkulturna šola, v katero bo sprejetih letno 80 gojencev. Absolvenci srednje šole bodo lahko nadaljevali strokovni študij na Državnem fizkulturnem inštitutu v Beogradu.

Posebno pozornost je treba posvetiti tudi vzgoji članstva v pogledu reda in discipline. Petletni plan postavlja jasne perspektive in je zato dolžnost slehernega fizikulturistika, da zastavi vse svoje sile za njegovo izvedbo.

Po referatu je sledila diskusija, ki je osvetlila dobre in slabe strani dosedanjega dela ter bo brez dvoma mnogo doprinesla k izboljšanju in izpolnjevanju nalog petletnega plana.

Večjem politično-vzgojnemu delovanju med fizikulturisti je govoril nato tov. predsednik Zoran Polić, ki je poudaril, da je v naših fizkulturnih organizacijah še vse premalo politične zavesti.

O ostalih referatih in sklepih plenuma bomo še poročali.

Ligaško namizno teniško tekmovanje

V pomladanskem delu sezone je pričelo ligaško namizno teniško tekmovanje, ki se ga udeležuje 8 društev Slovenije. Tekmovanje je vzbudilo veliko zanimanje v namizno teniških krogih. V našem zadnjem poročilu o tem tekmovanju je bila slika o doseženem vrstnem redu precej nejasna, ker nista bila odigrana preostala dva dvoboja. Ker je med tem prvi del tekmovanja končan in prične v tem mesecu drugi in s tem zaključni del tekmovanja, priobčujemo tabelo vrstnega reda spomladanskega dela:

Mošči:					
1. Kladivar	7	7	0	35:12	73:28
2. Zeleničar	7	5	2	33:16	58:40
3. Krim	7	5	2	28:21	58:27
4. Enotnost	7	4	3	29:22	61:49
5. Kranj	7	3	4	19:21	44:64
6. J. Gregorčič	7	2	5	24:30	44:64
7. St. Vid	7	2	5	15:30	36:54
8. Polet	7	0	7	14:35	39:77

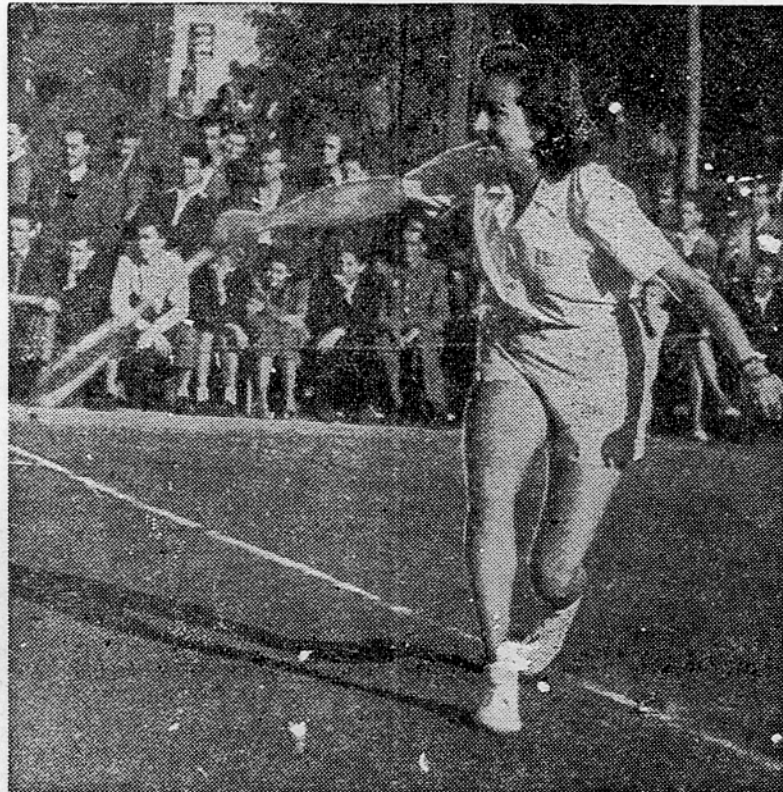
Društva:					
1. Kranj	6	5	1	15:7	27:17
2. Gregorčič	6	4	2	13:7	16:17
3. Enotnost	6	4	2	12:7	20:11
4. Kladivar	6	4	2	14:10	30:28
5. Polet	6	3	3	11:9	24:21
6. Zeleničar	6	1	5	6:15	14:31
7. Krim	6	0	6	2:18	6:13

Mitić : Palada 6:3, 6:4

Zanimanje za nedeljski spored je bilo še toliko večje, ker je bilo na sporedu ponovno srečanje med Mitićem in Palado. Temu srečanju so prisostvovali tudi predstavniki oblasti, med njimi minister za notranje zadeve vlade LRS Boris Kraigher, predsednik Komiteja za fizkulturo pri predsedstvu vlade LRS dr. Dougan ter zastopniki FZS. Ob 9.30 sta se pojavila na igrišču Palada in Banko. Odigrala sta en niz, ki se je končal z zmago Palade 6:1. Sledila je težko pričakovana glavna točka sporeda, dvoboj Mitić-Palada. Oba sta imela lepe dolge žoge, a tudi kratkih žog z mreže ni manjkalo. Po odlični igri je Mitić premagal Palado v prvem setu s 6:3, v dru-

gem pa s 6:4. Zlasti lepa je bila igra Mitića v drugem setu, ko je bil Palada prešel v vodstvo, toda Mitić se je zbral. Njegove žoge so postale močnejše in hitrejšie ter mu je uspelo, da je dobil ta set.

Nič manj lepa ni bila igra mešanich parov Palada-Majre s Mitić-Mogorovič. Obe naši igralci sta pokazali izredno lepo igro. Majrova je dominirala s svojimi polnimi forhandi in kratkimi diagonalnimi bachandi. Nič manj ni zaostajala Mogorovičeva s svojimi forhandi in dolgimi lobi. Tudi v tej igri so vsi štirje igralci pokazali svoje teniške sposobnosti, par Mitić-Mogorovič je v treh setih premagal svoja nasprotnika z rezultatom 6:0, 4:6 in 6:4.

Maria Mogorovičeva, druga državna teniška prvakinja, v tekmi s slovensko republiško prvakinja Ezo Majre

III. šampionat v šahu se je pričel

Ob veliki udeležbi gledalcev se je v nedeljo popoldne pričelo prvo, včeraj pa drugo kolo

Šahovski mojstri, ki sodelujejo na III. šampionatu FLRJ v Ljubljani

movič, 14. mojster Aleksander Božič, 15. mojster inž. Milan Vidmar ml., 16. mojster, kandidat prof. Pavle Bidev, 17. mojster Bora Tot, 18. int. mojster Sveztozar Gligorič.

Končno je vodja turnirja prečital še pravilnik, ki med drugim določa, da se igra od 15. do 20. ure in od pol 22. do pol 24. Za prvih pet ur je tempo 40 potez, za vsako nadaljnjo uro pa 16 potez. Po 4., 8., 13. in 16. kolu bo prost dan.

I. kolo: Puc premagal Gligoriča

Popoldne se je pričelo ob ogromni udeležbi gledalcev prvo kolo. Gledalci lahko sede spremljajo na velikih demonstracijskih deskah hkrati vse partije, medtem ko so igralci razmeščeni pred prvo vrsto. Posebno zanimanje so gledalci posvetili partiji Puc — Gligorič, v kateri je slednji v sicilijanski obrambi zaradi prenaplne poteze izgubil kvaliteto. Puc tudi v nadaljnjem ni popustil in je v 56. potezi prisilil zmagovalno v Varšavi k predaji. Zanimivo srečanje med starima rivaloma dr. Vidmarjem in Kostićem je bilo odloženo, ker se vele mojster Kostić zaradi utrujenosti od dolge poti ni dobro počutil. V ostri holandski obrambi je Tomović kot črni po lepih zapletih s Kulžinskim prvi odločil partijo v

svojo korist. Sigurno je dobil igro tudi vele mojster Pirc z Radojčićem, ki ni dobro vodil obrambe v damskem gambitu in je v izgubljenem položaju prekoratil čas za razmišljanje. Živahnost igre je dala tudi srečanje Germek — Božič, ki sta se v meranski obrambi po 32 potezah zedinila za remi. V holandski obrambi je kap. Marković kot beli dosegel nekaj prednosti, ki se je v srednji igri razblinila in bi lahko končno Tot prišel v veliko prednost; tako pa sta si v 39. potezi razdelila točko. Težko igro sta ustvarila dr. Trifunović in inž. Vidmar ml., ki je moral dati kmetu, zavi je pa še neugodnejše v trdnjavsko končnico. Zaradi nečnosti v srednji igri je Milić izgubil proti Bidevici za kmetu kvaliteto; Bidev pa ni najnagernejše nadaljeval in v končnici prepustil Miliću nekaj izgledov na rešitev.

Vstopnina na šahovski turnir je za 10 din, stalna vstopnica pa stane 80 din. Za dijake in vojske znaša vstopnina 5 din, stalna vstopnica pa 40 din. Za množičen obisk je vstopnina 5 din za osebo.

Telefonska številka uredništva turnirskega biltena in turnirskih pisarne je 45-90 (ne, kakor smo prvotno objavili, 45-60).

Enotnost : Tekstilac 4:0 (3:0)

Nogometna ekipa FD Enotnosti, ki je v nedeljo v prvenstvenem tekmovanju dosegla svojo tretjo zaporedno zmago

V nedeljo je Enotnost v prvenstveni tekmi II. zvezne lige proti varaždinskemu Tekstilcu predvedla eno svojih najboljših iger in zopet enkrat zadovoljila ljubljanske ljubitelje nogometa. Ker je to že tretja zaporedna zmaga, izgleda, da je Enotnost premagala krizo in se končno ustalila ter postavila moštvo, ki bo lahko uspešno nastopalo v nadaljnjem prvenstvenem tekmovanju. Moštvi sta nastopili v naslednji postavi:

Enotnost: dr. Lindtner, Bajec, Repotčnik, Perharčič, Zigon, Pelicov, Kroupa, Zumer, Levstik, Kržan in Hacler.

Tekstilac: Cerovečki, Čop, Gušić, Kuhar, Kolar, Starej, Obradović, Golob, Kováč, Klinec in Solerti.

Enotnost je imela začetni udarec in je že v prvih petih minutah pričela z ostro igro oblegati vrata Tekstilca. V peti minuti prvega polčasa je srednji napadalec Levstik iz lepe kombinacije dosegel prvi gol. Takoj zatem so igralci Enotnosti zopet prišli pred vrata Tekstilca in zabil drugi gol, ki pa ga sodnik ni priznal. V 10. minuti je Hacler postavil na 2:0 za Enotnost. Igra je postajala vedno bolj živahna

VIII. kolo nogometnega prvenstva

V nedeljo je bilo odigrano VIII. kolo nogometnega prvenstva I. zvezne lige. Glavna tekma tega kola med obema beograjskima rivaloma Partizanom in Crveno zvezdo se je končala neodločeno. Na ta način je ostal v vodstvu I. lige še vedno zagrebški Dinamo, čeprav v nedeljo ni igral, ker je bila za nedeljo določena tekma z Lokomotivo zaradi moštvenga lahkoatletičkega prvenstva v Zagrebu odložena na sredo 8. t. m. Hajduk je v Skoplju odzvel obe točki Vardaru, ter se je povzpela na lestvici na drugo mesto. V Beogradu je Metalac gladko premagal Ponziano, subotški Spartak pa si je v Sarajevu s težavo osvojil obe točki v tekmi proti Torpedu, ter se z zadnjega povzpela na osmo mesto. Posamezne tekme so dale naslednje rezultate:

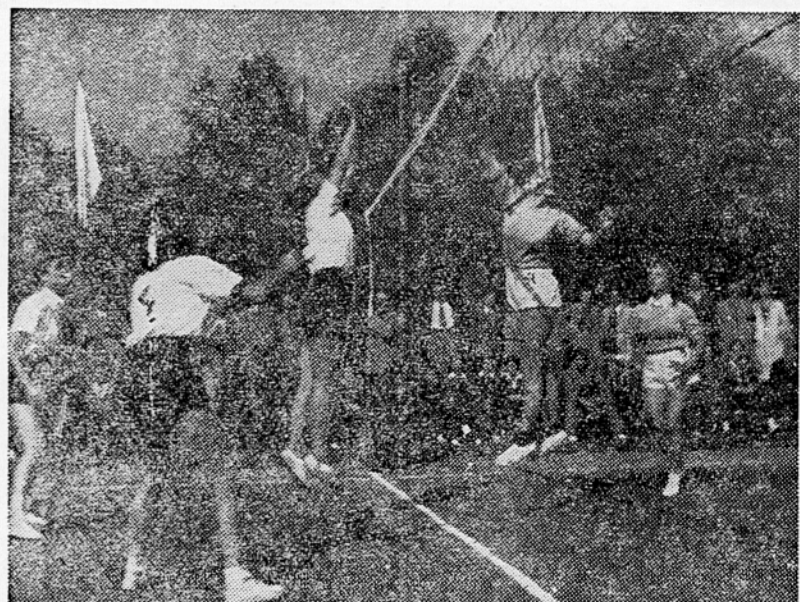
Partizan : Crvena zvezda 1:1 (1:0). Metalac : Ponziana 2:6 (0:0). Hajduk : Vardar 2:0 (1:0). Spartak : Torpedo 1:0 (1:0). Stanje I. zvezne lige je sedaj naslednje:

LESTVICA I. ZVEZNE LIGE					
Dinamo	7	5	1	21:9	11
Hajduk	8	5	0	3:17	10
Crv. zvezda	8	3	4	12:6	10
Partizan	7	3	1	15:10	9
Lokomotiva	7	3	2	9:9	8
Metalac	8	2	4	6:8	8
Torpedo	8	1	4	3:12	6
Spartak	8	2	1	5:7	5
Ponziana	7	2	1	4:17	5
Vardar	8	1	2	5:9	4

LESTVICA II. ZVEZNE LIGE					
Sloga	7	7	0	0	17:1
Naša krila	8	5	1	2	22:10
Budučnost	7	4	1	2	15:9
Mornar	8	4	1	3	13:10
Metalac	7	4	1	2	13:11
Enotnost	7	3	2	2	10:7
Tekstilac	7	3	0	4	14:6
Dinamo	7	3	0	4	9:13
Željezničar	7	1	2	4	6:16
Rabotnički	7	0	2	5	4:17
Kvarner	6	0	0	6	2:16

Državni prvaki FLRJ v odbojki

Moški: CDJA Partizan, ženske: Enotnost

Prizor z odločilne te kme Polet : Enotnost

V nedeljo je bilo na letnem telovadišču v Tivoliju končano tekmovanje za državno prvenstvo v odbojki. Čeprav je kazalo, da bo letos prešlo moško prvenstvo od Partizana na Enotnost, sta nesrečno izgubljena seta v tekmi Enotnost : Slaven potisnila Enotnost na drugo mesto in je Partizan z boljšo razliko setov ob enakem številu točk postal zopet državni prvak. Tudi Polet je imel smolo ter je v zadnji odločilni borbi izgubil proti Crveni zvezdi ter je tako prišel na tretje mesto, čeprav bi po odlični zmagi nad Partizanom zaslužil boljši plasman.

Med ženskami vrstami si je osvojila prvenstvo Enotnost, ki je v nedeljo v treh setih po hudi borbi premagala večletno zmagovalno vrsto Poleta, ki je tako zasedel drugo mesto. Nedeljske zaključne tekme so dale naslednje rezultate:

Moški:
Partizan : Mladost 3:0 (15:2, 15:4, 15:5).

V 47 sekundah na Ljubljanski grad

V navzočnosti več tisoč gledalcev je ljubljansko Avtomotodruštvo izvedla preteklo nedeljo tradicionalne motorne dirke na Ljubljanski grad. Ob vzorni organizaciji se je tekmovanje gladko razvijalo in končalo brez nesreče, čeprav je bilo občinstvo dokaj nedisciplinirano in so imeli prireditelji obilo posla, da so držali prosto dirkalno progo.

Na tekмах so sodelovali predvsem ljubljanski dirkači, brata Trampusa iz Kamnika in predstavnik JA Katalinič. Glavna skupina športnih motorjev pa je žal izgubila svojega najboljšega tekmovalca Franceta Puharja, ki se je na dopoldanskem treningu hudo poškodoval. Dirke so pokazale veliko spretnost in sposobnost naših motoristov. Najboljši čas dneva je dosegel v kategoriji šport motorjev 350 cm Emil Trampuš iz Kamnika, ki je prevozil napelo in vjugasto progo od Karlovske ceste do cilja na grajski planoti v času 47 sekund, kar pa je še vedno za 2 sekundi slabše od dosedanjega rekorda, ki ga je postavil znani dirkač Ludovik Starič. Podrobni rezultati tekmovanja so bili naslednji:

turni motorji do 125 cm: 1. Peter Mrak 1:05,9, 9. Hinko Šimenc 1:05,9,

3. Stanko Pangerc 1:09,1 (vsi na DKW, člani ADL);
turni motorji do 200 cm: 1. Walter Fantini (NSU), 0:57,8, 2. Ivan Herga 1:07, 3. Dobrovnik 1:12,8 (vsi ADL);
turni motorji do 250 cm: 1. Mirko Gorjup (Puch, ADL) 0:54,5, 2. Walter Stuzzi (Ardie, Kamnik) 0:57,9, 3. Fr. Blatnik (DKW, ADL) 1:02,4;
turni motorji nad 250 cm: 1. Matjevž Stefe (Harley-Davidson) 0:53,3, 2. Kunaver (BMW) 0:54,0, 3. Leon Ponikvar (DKW, vsi ADL) 0:54,1;
športni do 350 cm: 1. Ivo Katalinič (Triumph, Ja) 0:51, 9, 2. Lado Trampuš (Horex, Kamnik) 0:52,4, 3. Ivan Podražaj (ADL) 0:55,6;
športni motorji nad 350 cm: 1. Emil Trampuš (Norton, Kamnik) 0:47 — najboljši čas dneva, 2. Stanko Lampe (Rudge) 0:49,9, 3. Rafael Jakše (Horex, oba ADL) 0:51,5.

Po razglasitvi rezultatov so bila razdeljena zmagovalcem posameznih kategorij lepa darila.

FD Torpedo se je preimenoval v FD Sarajevo

Na izrednem občnem zboru je članstvo FD Torpeda sklenilo, da se društvo preimenuje v FD Sarajevo.

Mali oglasi

Oglasni oddelke telefon št. 38-32
vodja oddelka tel. št. 38-33

SLUŽBO ISČEJO

BIVSI TRGOVEC, 49 let star, poročen, išče službo kot poslovodja ali skladiščnika v neprevelikem podjetju. Gre tudi kot skupinski vodja. Andrej Borovnik, Založ 23, Komana. 25-041-2

BRIVSKO-FRIZERSKI POMOČNIK, prvo vrsten delavec (trapezist) išče službo. Stelcer Jernej, Sv. Katarina, pošta Trzin. 24-785-1

STROJEPIŠKA, stara 18 let, išče službo. Zadovoljna je s plačo, kakršno pač zasluži delo, ker je začetnica. Franciška Zakrajšek, Karlovska cesta št. 10. 25-102-1

SLUŽBO KUJARICE v večjem ali manjšem podjetju išče. Mihel Marjeta, Sv. Petra c. 15, Ljubljana. 25-097-1

SLUŽBO GOSPODINJE išče upokojenka. Gre tudi na delo. Miletič, Gubčeva ul. 11, pritičje desno. Šiška. 25-094-1

SLUŽBO DOBE

GOSPODINJSKO POMOČNICO sprejme takoj triletna družina. Lahko tudi samo za popoldanske ure. Nudim prenočišče. Branko Kriz, Ljubljana, Kersnikova ulica 12. 25-020-2

POMOŽNO KNJIGOVODKO in pomožno statističarko išče takojšen nastop. Ponudbe na: Tovarno kos in srpov, Sv. Lovrenca na Pohorju. 25-069-2

MLO METLIKA išče za svoje podjetje »Gostilnice« upravnik in kuharico. Plača po uredbi. Pismene ponudbe Upravi mestnih podjetij v Metliki. 25-067-2

FOTOGRAFSKO POMOČNICO (laborantko) za temnico in pozitiv potisk sprejme takoj foto Bavec, Brežice. 25-066-2

KNJIGOVODKO in BILANCIISTA sprejme takoj ali s prvim novembrom. Načrta in prodaja za zadruga pri Sv. Jurju ob Ščavnici. Plača po uredbi. 25-065-2

MESTNI LJUDSKI ODBOR V METLIKI išče sposobnega upravnika za svoje gostinjsko podjetje. Plača po dogovoru. Interesenti naj pošljejo naslov in pošto na Mestni ljudski odbor v Metliki. 25-064-2

STENOPIŠKO, evant, tudi začetnica, išče za zaporno mesto Kmetijski magazin, Maribor, Meljska cesta 10. 24-906-2

OFERJA k tovarnemu avtomobilu, po možnosti mehanika, išče za takojšen nastop Kmetijski magazin Maribor, Meljska cesta 10. 24-908-2

GOSPODINJSKA POMOČNICA, pridna in poštena, veča kuhar, dobi takoj službo pri dobri družini. Lužnik Stanek, Metelce 4, Šostanj. 24-912-2

KROJASKEGA POMOČNICA za velike kose sprejme takoj modna krojačnica Lapornik Franjo, Celje, Cankarjeva št. 4. 24-913-2

PROJAM

TEMNO-SIVO BLAGO za moško obleko. Prodaj. Naslov v ogl. odd. 24-970-5

VELIKO MIZO IN TABLO brez stojala. Prodaj. Knežič, Masarykova 14. 24-944-5

DVA PETELINA ZA PLEME (6 mes.). Red Jelend, napredaj v Hrenovi ulici št. 7/1. 25-019-5

BLAGO ZA KAVO prodaj za Bleiweisov cest 50, stanovanje 7 — med 13. in 14. uro. 25-021-5

POPOVEDI

Nenadoma je preminula naša dobra sestra, teta in svakinja

ANGELA CIMPERŠEK

ROJ. VIVOD

Drago pokojnico, ki je v tako kratkem času sledila svojem možu, nečaku in svaku, spremimo na zadnji poti v torek, 7. okt., ob 9. dopoldne iz farne cerkve na tukajšje pokopališče.

Sevnica, 5. okt. 1947.

Zalujoči: Cimperškovi in Vivodovi.

FRANCA KOPRIVCA

železniskega upokojenca

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek, 7. t. m. ob 15. popoldne z žal. kapelice sv. Franciške, k Sv. Križu.

LJUBLJANA, ZEMUN, LESCE, 7. oktobra 1947.

Globoko žalujoci: FRANCISKA, žena; FANI, por. Vidigaj, hči; sinovi: JOŽE, STANE, VINKO, DRAGO, MIRKO; sestra FRANCISKA por. Trtnik; zet, sin, hči, vnukinja in vnuki, družina JERAS, družina TRTNIK. In ostalo sorodstvo.

PAVLA BRICELJ

rojena Kosmač

Pogreb predrage, nepozabne pokojnice bo v torek 7. t. m. ob 15.45 iz hiše žalosti, na farno pokopališče na Vrhniki.

Vrhnika, 6. oktobra 1947.

Zalujoče rodbine: Ing. Bricej, Kosmač, Bratovž

Martin Andersen Nexø:

102

U božji deželi

Roman

Jens Vorup je pokazal na desno roko svojega sopotnika. Mož je vzdignil skatljico. »Da, res je tukaj!« je vzkliznil, začuden sprlo bistrostnosti Jensa Vorupa. Spet je zaplesal z rokama, pomenjal skatljico in njun položaj na deski.

»Kje je pa zdaj?« ga je nenadoma presenetil z vprašanjem.

Jens Vorup ga je rahlo udaril po desni roki. »Otročarije!« so govorile njegove oči.

»Res, tukaj je!« Tuje je vzdignil skatljico, ki jo je držal z desno roko. »Možster si! — Hočeš staviti dve kroni?«

Jens Vorup se je prizanesljivo smehljaj. »Sploh ne igram, je dejal še odločneje.

»Tudi prav!« Mož je pospravil stvari in zganil desko. »In od kod smo?« je vprašal potem, ko je vse pospravil.

A, to bi ti rad vedel,« je odgovoril Jens Vorup in se smejal. »Toda najprej mi povej, od kdaj se greš s kmeti kaline lovit? Saj si, če se popolnoma ne motim, tudi sam velik kmet.«

»To je že res; toda zaradi tega človek še vseeno rad postrani zasluži kakšen groš. Ali vas tam, od koder si ti, ne veseli kaj takega?«

»O, že — ampak ne z vsemi sredstvi!«

OPOROČILO

Vse, ki se pisemno obračajo na nas s prošnjo, naj jim sporočimo naslov malih oglasov prosimo, da priložijo 4 din za odgovor.

Oglasni oddelke SLOV. POROČEVALCA

ELEKTRICNI TERMOFOR (blazino)

prodaj za 2000 din. Naslov v oglas. oddelku. 25-073-5

NOVE GARE (CIZO) prodaj. Naslov v oglas. oddelku. 25-077-5

PRASIČA ZA REJO takoj prodaj. Pedec, Goritica 19, pošta Preserje. 25-074-5

NOVE PREDPASNIKE, bele majhne, garnituri za otroško odevico in stoe, lestone, prodaj. Naslov v oglasnem oddelku. 25-073-5

MOSKO KOLO italijanski znamke »Vol-sit«, napredaj na Celovski cesti št. 55/1. 25-070-5

ZELEZEN VZIDNI STEDILNIK prodaj. Debeve, Rimska cesta 23a. Ogled med 11. in 13. uro. 24-949-5

KRMILNA PESA IN BUCE napredaj na Bregu št. 14. 25-080-5

ZELEZEN STEDILNIK na tri odprtine, pripraven, ugodno prodaj v Krizev, niški ulici 9/1. desno. Zvoniti od 11. ure dalje. 25-033-5

POSTELJO iz trdega lesa, prodaj. Naslov v ogl. oddelku. 25-032-5

LEZALNI DIVAN napredaj v Šiški, Gubčeva 11, pritičje, levo. 25-031-5

OMARO, dobro ohranjeno, ugodno prodaj v Škofiji ulici 3. 25-039-5

BLAGO ZA SUKNJO z vso podlogo prodaj. — Naslov v oglasnem oddelku. 25-026-5

BENCINSKI MOTOR, stabilen, 3 ks., ki je montiran na vozu in potreben malekosti, prodaj za 10.000 din. Prodaj. Novak, Medvedo 21. 25-025-5

NAPRODAJ JE partija godbenih instrumentov (pihal), dobro ohranjenih, — Trgovina glasbil, Zagreb, Petrinjska ulica, 45. 25-024-5

OTROŠKA POSTELJA IN ELEKTRICNI TERMOFOR napredaj v Levčevi ulici št. 37. 24-869-5

ELEKTROMOTOR 1.7 Ks., 220-380 V, 1380 obratov, in telefonski aparat »Siemens« prodaj. Naslov v oglasnem oddelku. 24-878-5

SIVALNI STROJ »Singer«, nova preproga 2 x 3 m in jantij plašek za 3 do 6 let starega, poceni napredaj. Mele, Za gradom 1. 24-863-5

MOTORNO KOLO DKW, 500, brezhibno, napredaj v Milčinskega ulici št. 7, pritičje. 25-039-5

LONGENO PEO, stojalo električno, v eno in preprogo, dobro ohranjeno, prodaj. Moste, Pokopalska ulica št. 8/1. 24-711-5

KOPALNO BANJO, pločevinasto, dobro ohranjeno, prodaj. Baloh, Colzova c. 1/II. Ogled od 9-12. dopoldne. 25-039-5

ZIMNICE NA VZMETI, kuhinjska kredenca, miza, stenska polica, več postelj, omara, piha ter veliko starinskih ogledal ugodno napredaj. Naslov v oglasnem oddelku. 25-033-5

DVE MOSKI OBLEKI, angl. kamgaren, moško suknjo, ženski kostum, nov, par ženskih oblek 2 posteljni pregrinjali, vse poceni prodaj. Naslov v oglasnem oddelku. 25-054-5

ANATOMSKI ATLAS dr. Friedricha Merkla in druge medic. knjige ugodno prodaj. Ponudbe oglas. oddelku pod »Anatomski atlas«. 25-034-5

GLOBOK OTROŠKI VOZICEK, avtomobil, skoraj nov, prodaj. Lanfer, Medvedova 26/1. 25-035-5

MOČAN SIVALNI STROJ, odlično ohranjen, primeren za krojače, prodaj. Lanfer, Medvedova 26/1. 25-036-5

ZELO DOBRO BLAGO za moški plašč in obleko prodaj. Naslov v oglasnem oddelku. 25-091-5

30 kg ZIME prodaj. Naslov v oglasnem oddelku. 25-092-5

GLOBOK MODEREN OTROŠKI VOZICEK poceni prodaj. Bremez, Cesta na Brdo 2, Vič. 25-093-5

BEL KOZUŠEK ZA OTROKA 6 let starosti, prodaj. Milavec, Kranj, Cankarjeva 9. 25-092-5

ELEKTRICNI SESALEO za prah, odlično ohranjen, prodaj. Naslov v ogl. oddelku. 25-096-5

HAVAJSKO GITARO, odlično glas, prodaj. Naslov v podružnici SP v Kranju. 25-050-5

MOTOR na sesalni plin. 20 Ks, prodaj. Tranšar Franc, ml. Sv. Bojfelek v Slov. goricah. 24-789-5

SREDNJE VELIKO MOSKO SUKNJO, ženske zapestno uro, gozjarje in nizke čevlje št. 43/44, vse dobro ohranjeno, ugodno prodaj. Naslov v oglasnem oddelku. 25-109-5

GOSTILNISKI MIZE, okrogle, prodaj. Predovič, Poljanska 73. 25-110-5

GLOBOK OTROŠKI VOZICEK, popolnoma nov napredaj. Ogled med 15. in 16. Naslov v ogl. odd. 25-106-5

TRODELNO OMARO prodaj. Frankopanska ulica 27, pritičje levo. 25-107-5

MOTORNO KOLO »SAX« 97, moško kolo, radio žarnice: Tef K 2, A B C 1, 924, A F 7, A L 4, prodaj. Jernejeva, delavnica Belantič. 25-072-5

SIVALNI STROJ, pogrezljiv, nov, šiva naprej in nazaj, poceni prodaj. Naslov v ogl. odd. 25-055-5

160 SNOPOV KORUŽNE SLAME prodaj po dnevni ceni, Josip Mekić, M. Sobot, Ivanovci 27. 25-098-5

SPORTNI VOZICEK, lep, poceni. Trnovski pristan 26. 25-099-5

OTROŠKI SPORTNI VOZICEK, avtomobil, bogato kromiran, ugodno prodaj. Kamniška cesta 40, pri Hermesu v Šiški. 25-100-5

RADIO HORNYPHON, 3+1, prodaj. Hermant Unek, Gosposvetska c. št. 7, pritičje, levo. 25-071-5

MOŠKO ZIMSKO SUKNJO, dobro ohranjeno, za srednjo postavu ugodno prodaj. Vidrih, Savska cesta 9, stanovanje 11. 25-096-5

KUPIM

DVA PLASCA ZA KOLO Bianchi, dimenzije 26 velike črke A. kupim. Gregorčičeva 17c/III. 25-062-6

ZENSKO GOZJARICE št. 39 kupim, ali moške čevlje za predelavo te vrste. — Naslov v oglas. oddelku. 25-016-6

KUPIMO 450 m TRACIJO s pritrjenim materialom za polsko železnico in 3 vagonete za prevažanje. Ponudbe na Papirnico Kolčeve — pošta Domžale. 25-063-6

ZRACNIC 3.50 x 19, kupim. Milčinskega 7, pritičje. 25-040-6

KOMPLETNO SPALNICO za samsko sobo in trodelno omaro kupim. Ponudbe na Čevljarsko delavnico, Domžale, Radio cesta 1. 25-095-6

MOTOCIKEL od 150 cm, nov ali dobro ohranjen kupim. Ponudbe ogl. odd. pod št. 25093. 25-093-6

DOBRO OHRANJEN TRENKOT za večjo postavu kupim. Ponudbe pod št. 25093. 25-093-6

»Trenkot« na ogl. odd. 25-098-6

OBVESTILO

Gradbeno podjetje za ceste LRS — gradilišče Bled sporoča, da bo republiška cesta 1-2 na Bledu v odseku od »Hotela Uniona« do novih garaž na Milnem gradnji modernizacije ceste zaprta od 13. oktobra 1947 za vozni in avtomobilski promet.

Promet v smeri Bled-Bohinj se bo lahko vršil od »Hotela Uniona« po Prešernovi cesti, preko Rečice mimo Koledvorja Bled — Jezero do novih garaž in dalje proti Bohinjski Beli.

Cesta ostane zaprta do preklica.

Iščemo za takojšnji nastop upokojenega učitelja ali profesorja — pripravljenega sprejeti

mesto upravitelja

naše industrijske šole za učence v gospodarstvu

Plača po zakonu. — Za uspešno delo posebna nagrada. — Stanovanje preskrbljeno.

Prošnje s kratkim življenjepisom pošljite

Papirnici Vevče, p. Polje — Ljubljana

VEČ SAMOSTOJNIH IN POMOŽNIH knjigovodij in šefov knjigovodstva

za enotno knjigovodstvo išče

Zemaljsko preduzeče za snabdevanje poljoprivrede s proizvodnimi sredstvi v SARAJEVU za Banjo Luko, Sarajevo, Tuzlo in Mostar

Plača in drugi pogoji povoljni po novi uredbi o razvrstitvi uslužbencev po strokah

Ponudbe poslati na naslov:

POLJOPRIVREDNI MAGAZIN SARAJEVO, Jugoslovanske armije 2-11

»Tako, da ne?« v tujčevem glasu je bil rahel posmeh. »Najbrže si od vzhoda, tam od Oester-Vestra, bi dejal.«

Da, to se ni dosti zmotil.

»Sem si kar mislil. In tam ste seveda imenitnejši kakor mi pustinski kmetje. Pravijo, da igrate na borzi?« Tuje je bil videti pošteno zloben, kljub svojemu ljubeznivemu glasu.

»To imaš prav, v tem pogledu nimamo drugemu kaj očitati,« je odgovoril Jens Vorup, kakor da je prizadet. »Toda kaj hočemo! Nam kmetom gre dandanes dostikrat za nohte.«

»Res? Da nam gre za nohte? — No, tega ne vem tako natanko. Reči pa moram, da me krona, ki jo takole zaslužiš, dosti bolj greje v žepu kakor pa dvajset drugih, ki sem jih pošteno zaslužil na kmetiji; in če pri igri izgubim, kar se tudi lahko pripeti, si pa s tem niti trenutek ne belim glave. Nemara se vam, ki igrate na borzi, prav tako godi?«

Jens tega ni natanko vedel. »Vsekakor nam bolj trda prede, nam, kar nas je kmetov z vzhodne strani.« je dejal.

Tu je se pristržno smejal. »To zato, ker imate predboro zemljo,« je dejal, »čim bolj je mastna zemlja, tem bolj suh kmet. Saj najbrže ne poznate nekega kmeta z vaše strani, ki se piše Jens Vorup? Z njim bi se prekleto rad srečal ob priki.«

Da, da, površno je dejal, da je pozna Jensa Vorupa.

»Baje mora biti zelo umen kmet — eden izmed najboljših v deželi. A zdaj, pravijo, da samo še špekulira.«

»To morda mislite vi o njem. Gori v njegovem okraju, mislim

ELEKTRICNI MOTOR, 6-8 ks., kupi

Medved Anton, Mihovec 43, pošta Gorkovec. 24-888-6

GOZJARJE št. 39, tudi rabljene, kupim. Naslov v ogl. oddelku. 24-893-6

WECKOVE KOZARCE od 1 do 2 litrov kupim takoj. Naslov v oglasnem oddelku. 25-092-6

TRI PEČI »Lutz« ali »Zephire«, dobro ohranjene, kupimo. Ponudbe je poslati na Urad za cene pri predsedstvu vlade LRS, Ljubljana, Dvočakova ulica št. 3. 25-092-6

KUPIM vsaj eno posteljo, še dobro ohranjeno perilo in pregrinjalo, morebiti tudi samo blago. Naslov v podružnici SP v Mariboru. 25-097-6

ELEKTRICNI KUHALNIK na tri plošče, po možnosti s pečnjakom, najraje »Siemens«, kupim. Ponudbe na Slov. poročevalca, Kranj pod 2320. 24-648-6

SMUČARŠKE HLAČE, ženske ali moške, cepin in dereze kupim. Ponudbe oglas. oddelku pod »Gabardina«. 25-037-6

ZELENO PEO (kratlice) peči ali podobno, manjšo, kupim. Ponudbe oglas. oddelku pod »Peč«. 25-058-6

KUPIM gajbice za sadije, kotel za žganje in prazne vinske sode, — Naproza, Sevnica ob Savi. 24-928-6

VRTNARIJI, pozor! Kupim vrtnarska orodja za tople grede, dobro ohranjena. Ponudbe oglasnemu oddelku pod »Še-vilko 24.314. 24-314-6

ZAMENJAM

ZAMENJAM POLOVIČNO VIOLINO za detinjsko. Faninger, Medvedova cesta št. 2a. 25-013-7

HRUSKOVO ZGANJE za škorenjsko Volte da Galiz Alojz, vas Babna gora, Polhov gradec. 25-017-7

NEPREMICNINE

ZAMENJAM OZIR. PRODAJ majhno posetje v Gornji Savinjski dolini za enako v Sp. Sav. dolini. Naslov v podružnici SP v Celju. 24-910-8

ENO. ALI DVOSTANOVANJSKO HISO v bližini Celja kupim. Naslov v podružnici SP v Celju. 24-948-8

KUPIM ZA SVOJE STRANKE vile, hiše, posetstva v Ljubljani in na deželi, za večje in manjše zneske. — Realiteta pisarna Zajec Andrej, Tavčarjeva ulica 10. 24-641-8

ENODRUŽINSKO KOMFORTNO HISO prodaj na južnem delu mesta. Vseil-tev takojšnja. Jančar, Sv. Petra cesta 27. 25-104-8

SOBE — STANOVANJA

KDO ZAMENJA SOBO v Ljubljani z le-po sobo v Kranju. Ponudbe oglasnemu odd. pod »Ljubljana-Kranj«. 25-061-10

DVE MIRNI URADNICI iščeta sobo v centru. V prostem času bi pomagali nekoliko v gospodinjstvu. Naslov v oglas. oddelku. 24-856-10

OPREMLJENO SOBO, tudi brez perila, nujno išče resen visokošolskega študenta, fakultete, nekad. Gre tudi kot soto-stanovalec. Ponudbe prosim na oglas. oddelku pod »Nekadilec«. 24-857-10

VELIKO OPREMLJENO SOBO brez uporabe perila, išče mlad in miren zakonski par. Ponudbe oglas. oddelku pod »Miran zakonca«. 25-063-10

SOBO S HRANO iščem. Tema ustrezno bi pomagala v gospodinjstvu. — Ponudbe oglas. oddelku pod »Mnogo pro-sja«. 24-897-10

PRAZNO SOBO iščem. Kot protušlugo sem pripravljena poučevati za nižjo gimnazijo. Ponudbe na oglasni oddelku pod »Prazna«. 24-870-10

Matilda Horvatič-Martinič

učiteljica v pokoji

Pogreb pokojnice bo v Ljubljani 7. oktobra ob 14.30 uri z žal. iz kapele sv. Andreja na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 5. okt. 1947.

Rodbine: Horvatič, Martinič, Farkaš, Božič

Jože Potočnik

mizarski mojster

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo 8. t. m. ob 3. uri popoldne z žal. kapele sv. Petra, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 6. oktobra 1947.

ZALUJOČI OSTALI

Maksa Bratina

gostilničarja

Izrekamo najtoplejšo zahvalo vsem, ki so dragega pokojnika spremlili na njegovi zadnji poti in z nami sočustvovali.

Ajdovščina, 3. okt. 1947.

ZALUJOČA DRUŽINA.

JERNEJ PRIMOŽIČ

Njegovo truplo bo prepeljala z Golnika v Podgoro 14, nad škofjo Loko, od koder bo pogreb v torek, 7. oktobra ob 16. uri popoldne na pokopališče v Staro Oselico.

Sv. Barbara pri Mariboru, Podgora, Ljubljana, dne 6. oktobra 1947.

Zalujoči: Anica, žena, in družine Primožič-Gruden.

Po dolgem, neizmernem trpljenju nas je za vedno zapustil, na posledični internaciji, moj nadvse ljubljeni mož, najboljši sin, brat, zet in svak

da ga ocenjujejo nekoliko drugače,« je dejal Jens Vorup z nepotrebnoužaljenim glasom.

Tu je se je zdelo to vsekakor čudno, pogledal ga je in rekel: »No, no nisem te mislil žaliti, oprosti mi, prosim, če si mi bližji, kakor mi je znano. Poleg tega imamo pustinski kmetje tudi še precej starokopitne nazore o nekaterih starih.«

Jens Vorup je bil potolažen, a ga kljub temu ni veselilo, da bi se izdal, kdo je. »Moje ime je Jens Studencar,« je dejal.

Njegov sopotnik se je imenoval Thamsen in je imel veliko posetje blizu Herninga. Vse je kazalo, da mora biti premožen človek. Jenu Vorupu je opisal pokrajino. Tod je povečini še pustinska planjava, a so tudi prav trdne kmetije na nji. »Sicer je pa res postala zdaj nekaj vredna,« je dejal. Človek bi prav za prav tudi lahko začel služiti, jaz imam sto ton zemlje tod okrog, z dobro, do kolen visoko reso, ampak me prav nič ne veseli, da bi se spuščal v to tekmo. Sam bog vedi, čemu bo Nemcem vsa ta resa? Pravijo, da jo meljejo in pečejo kruh iz nje, ampak to ne bo res.«

Daleč doli proti jugu sta zagledala nekaj, kar je bilo podobno velikemu šotorskemu taborišču. »Tam na debelo režejo šoto,« je dejal Thamsen. »V taborišču je več sto mož, in rezanje je urejeno na parni pogon; tudi železniški tri so položili do tja. Ljudje, ki so tam, so se natepli iz vseh koncev dežele in žive pregrešno življenje. Baje so tudi duhovniki in študentje zraven; bahajo se, da tako več zaslužijo, kakor pa če bi se ukvarjali z učenostjo. In tudi nekaj žensk se je ustavilo tam; te morajo nekaj prenesti. take ženske!«

»Tudi prav!« Mož je pospravil stvari in zganil desko. »In od kod smo?« je vprašal potem, ko je vse pospravil.

A, to bi ti rad vedel,« je odgovoril Jens Vorup in se smejal. »Toda najprej mi povej, od kdaj se greš s kmeti kaline lovit? Saj si, če se popolnoma ne motim, tudi sam velik kmet.«

»To je že res; toda zaradi tega človek še vseeno rad postrani zasluži kakšen groš. Ali vas tam, od koder si ti, ne veseli kaj takega?«

»O, že — ampak ne z vsemi sredstvi!«

»Tako, da ne?« v tujčevem glasu je bil rahel posmeh. »Najbrže si od vzhoda, tam od Oester-Vestra, bi dejal.«

Da, to se ni